

העולם הזה

**השבועון
המצויר
לכל**

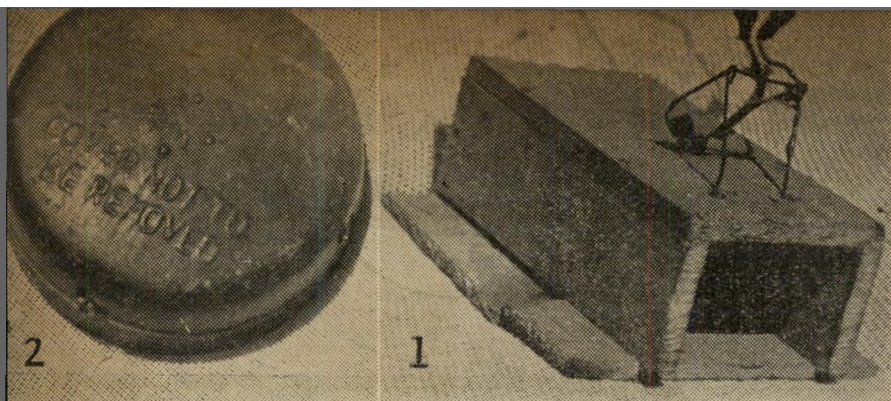
בגליון זה:

הסכנה: סמים משכרים!

המשטרה והרפואה יוצאות למאבק

18. 5. 1950
ב' סיון תשי"ז
מס. 656
שנה 13

המחיר
75
מיל

כך מתחילות טרגדיות רבות — ליד המשק, בקרבת כפר נטוש, בשדות קרב עזובים, משחקים ילדים. הם כבר שכחו את המלחמה. אולם צל המוות עוד מוטל על הארץ — בדמות מאות מוקשים שהונחו בחפזן הקרבות מבלי שיירשמו בתרשימים ומבלי שיסומנו המקומות בשלטים. המוות אורב להם

המוקש אורב

חבריא, ראו מה שמצאתי!
— חוט מתוח על פני האדמה, מוט ברזל תקוע בארץ (למעלה). מה זה? אוצר סמון? צעצוע מסוג חדש? מהר, חבריא, בואו ונבדוק...

אני מצאתי אותו, מה אתה נדחק? ששה זוגות ידים מש־תוקקות לגעת במציאה, ששה זוגות עיניים צעירות ננעצות ביצור המ־שונה הסמון באדמה (מימין). הצ־פרניים נשברות בקרקע הקשה, אבל מה חשוב פצע קטן, כשעומדים אנחנו על סף גילוי כה מרתק?

הילד, משטרה? אני רוצה להו־דיע על חפץ חשוד שנמצא ליד משק א. הללו, כן, עברתי במקרה וראיתי שילדים משחקים בזה. זה נראה כשקופסת שימורים גדולה, בלי צבע. יש גם חוט מחובר אליה. אתם חושבים שזה מוקש? טוב, אני ארחיק את הילדים עד שתבואו לפרק אותו. זה בכניסה לכפר הנטוש שליד המשק. אני אשמור על המקום!

סידרת תצלומים: צימט

לילדיך-דאג שיכירוהו!

החבלנים הוזעקו — הנה שנים מני רבים המסכנים יוסיים את חייהם כדי להציל את חיי הזולת. אפילו בידי מומחים שלמדו מקצוע זה במשך שנים, זוהי מלאכה מסוכנת ביותר. לא מומחה שינסה לפרק מנגנון עדין ורצחני זה — האסון מובטח לו. למעלה מימין: סמל חיל ההנדסה ממשש בדקר את החוט המפעיל את המוקש. משמאל: החבלן בודק את השטח בעזרת מגלה-מוקשים חשמלי. למטה: הרגע המסוכן — מנגנון-ההפעלה מפורק בידיים מאומנות.

כן, זהו סיפור מבויס. חבורת ילדים משחקת. מישהו מגלה מוקש. מישהו קורא לצבא. החבלנים מפרקים את המוקש.

סיפור מבויס. לולא היה מבויס, יתכן שהייתם רואים תמונה אחרת — שמונה גופות צעירים, מרוסקים. ולמחרת היום הכותרת בעתון, זו שכבר התרגלנו לה עד כי עינינו עוברת עליה מבלי להתעכב: כך וכך ילדים נהרגו, וכך וכך נפצעו.

בדאי היית מניח את העתון מידך באנחה של צער על החיים הצעירים שקופחו, והיית מוסיף אותם לרשימה הארוכה-ארוכה של חללי המוקשים. וכעבור יומיים-שלושה היית שוכח אותם, כשם ששכחת, כשם ששכחנו כולנו, את הילדים שנהרגו בחתך-הלימודים בירושלים, את השנים שחיפשו „אוצר“ בחורבות מאנשיה, ואת כל עשרות הילדים שנהרגו ממוקשים בשלושה החדשים האחרונים.

המלחמה נסתיימה. החיילים שבו לבתיהם ולמלאכתם. החבלנים שכחו זה מכבר את המוקשים שהניחו בסערת הקרבות ובהתרגשות הסכנה ללא תרשימים ודו"חים. אך המוקשים נשארו. נשאר המוות, זה הפוגע במפתיע, זה הנראה כה רחוק עד אשר בא בחטף.

ב-95% של המקרים הקרבות גם לא שמעו על קיומם של מוקשים. בעיניהם לא היו, אולי, אלא צעצועים. לכן חובתך היא — חובתך כאב, כמחנה, כידיד — לדאוג כי בניך, חניכך וחברייך ידעו את הסכנה ואת פניה. תלוש עמודים אלה ותלה אותם על קיר ביתך, בחדר-הלימוד, שיהיה לנגד עיני הילדים בכל עת. כי אין זה מספיק ללמד את בנך כיצד לחיות. עליך ללמדו להישמר ממות-שוא, ללא טעם ותכלית.

ואלה המוקשים האורבים לחייך

(לפי המספרים המסומנים בתמונות)

- מלכודת חשמלית ערבית פרימיטיבית:** דומה למלכודת עכברים. יש הרבה סוגים. אין להם צורה קבועה. אלא נוצרו לפי יד הדמיון של „חבלנים“ הערבים.
- מוקש אנטי-טנקי:** (ברייט מס' 5) טיפוס שהערבים השתמשו בו הרבה. אותן התכונות כמונ"ד (ראה מס' 6).
- מוקש קופץ:** (אנטי-פרסונל). מופעל כשנוגעים בחוט המתוח על פני האדמה והמחובר למנגנון ההפעלה. אחד המוקשים המסוכנים ביותר. מתפוצץ כשהוא בגובה חזה בן-אדם ומפזר רסיסים. טווח הפגיעה — 100 מטר.
- רמונייר ערבי:** צורה אחת מני רבות של רמוני יד ערביים. הכיפה שבראש הרימון היא לשם „פנטזיה“ בלבד. אולם הרימון עצמו מסוכן. עשוי נייר וקרסון, ומחובר בטרט בידוד.
- מוקשים מתוצרת בית:** התוצרת בלתי ברורה. יש הסבורים שהם מתוצרת מקומית לפי דוגמאות צרפתיות. טווח-הפגיעה — 20 עד 35 מטר.
- מוקש אנטי-טנקי:** (מונ"ד) יש טיפוסים שונים של מוקש זה. אף כי הוא מיוצר להפעלה תחת לחץ של 100 ק"ג ומעלה. מספיק משקל אדם כדי להפעילו. טווח פגיעה — 15 מטר.
- מוקש פרפר:** (גרמני) מושלך במספרים גדולים מאוירון. מופעל על ידי נגיעה קלה ביותר. טווח פגיעה — 30 מטר.
- מוקש נעל:** נראה כקופסת עץ פשוטה. בדרך כלל טמון באדמה ומופעל כשדורכים עליו. מספיק משקל של 5 קילו. טווח הפגיעה — 16 מטר.

ה ש ע ר

בחורה הכללית מגובה זה לתוך רשת ההצלה? אין דבר, מתרגלים...

קבוצת האקרובטים "קוטאנוס" היא מסמר ה"זירה" החדש. גריטל בהונק היא מסמר ה"קוטאנוס".

גריטל, בת ה-22, היא אוסטרית קאטולית. בימי מלחמת העולם עוד למד דה בבית הספר התיכוני. היא רצתה להיות מורה להתעמלות או גננת. פתי אום סיפרו לה חברותיה שהצטרפו ללהקה של אקרובטים. קירקס, חוץ לארץ, אלפים הצופים לכל תנועה בני שימה עצורה — הרעיון קסם לגריטל הבלונדית. אבא, עובד במוזיאון של גראץ, עיר מולדתה, לא התלהב לרעיון. אך מי שואל את אבא?

איך היא מרגישה בשעה שהיא עפה בחלל האוויר, בגובה של 15 מטר מעל פני הרצפה? ואיך הרגישה שעה שנפלה

לקוראיו

אחרי שקבוצה של עתונאים צעירים קיבצה ידיה את "העולם הזה", מורכבת והולכת עתה מערכת חדשה שתכלול רשת מסועפת של סופרים קבועים בכל רחבי הארץ. דרושים לעתון סופרים מקומיים בנקודות ההתיישבות ובעריהן. מועמדים מתבקשים לפנות בכתב למערכת, ת.ד. 250, תל-אביב.

מכתבים

בור אחיו מלפני שנה, ושענה למורה: "הרי זה אותו כלב". נזכרתי בבדיחה זו כשראיתי במליון האחרון של "דבר השבוע" בשער הראשון שי תמונה שהיתה, כמדומני, לפני זמן

מה שער ראשי של "העולם הזה". המדובר בצעיר וצעירה, לבושים במדי ימאים. האם סיבת הדבר בעובדה שה מדובר הוא באותו ים? (אגב, מה קרה לאותם צעיר וצעירה? האם התחתנו בינתיים?)

ישראל אפשטיין, חיפה

צדקת זהו שער "העולם הזה" מס. 505, מלפני שלוש שנים בדיוק. גורל הצעיר והצעירה אינם ידועים לנו.

התצדומים בגיוון זה:

הסדר בעמוד מימין לשמאל ומלמעלה למטה: עמודים 5, 15 — בנו רותנברג, עמודים 6, 7, 12 — צימט, עמודים 9, 13 — קאופמן, עמוד 14 — פרנקנהיים, זינגר.

בשר לאנחנו

...קראתי בהתמרמרות ברפורטגיה המצוינת של שלום כהן על אנטוניו שהלה מתלונן כי לא קיבל בשר ומשום כך לא היה מסוגל לרקוד. האם באמת אין הממשלה נותנת די בשר לאורחים כה חשובים? רחל סגל, ירושלים

לדבריו של אנטוניו, לא קיבל לאורחותיו אלא את תפריט הצנע הרגיל.

נכים אינם רצויים

אתם טוענים ("העולם הזה", מס' 655) שהנכים מסוגלים לעבוד יותר מאשר פועל רגיל, מפני שהם משתדלים לחפות על מומיהם. מדוע אינם מזכירים שנכים רבים לא רואים במשכורתם אלא פנסיה המגיעה להם ממדינה, ואינם משתדלים לעבוד כלל? מעביד, ת"א

איננו סבורים שכלל זה חל על נכים קטועי אברים. משתמשים אחדים אינם יכולים לקבוע את יחסנו כלפי אותם שהקריבו את הכל.

ארץ ללא צנע

...זהו התעללות בקוראי "העולם הזה" להראות להם זוג הזולל תרנגול הודי צלוי בקפריסין. האם לא יכול הצלם לצלם אותו אוכלים דג פילה? דן מרומי, ת"א

מוסרים לנו שדג פילה נחשב בקפריסין אחד המטעמים הנדירים.

הכחשה

להקת "אילון", הממשיכה להתקיים כלהקה אורחית אחר שחרור חבריה מהצבא, היא להקה בלתי תלויה. קשרי חבריה למשמרת הצעירה אינם חדשים כפי שצוין ב"עולם הזה" (654). הלהקה הצבאית צמחה מתוך הסמויה הדרישה של המשמרת הצעירה של מפא"י.

אם כי חברי להקת "אילון" עוסקים במשחק על הבמה זו השנה השמינית (כלהקת חובבים) החליטו חבריה לא להיות בינתיים ללהקה מקצועית.

להקת "אילון" בעצם, מה אתם מכחישים, חבריא?

אותו ים

באחד הגליונות האחרונים של "העור

לם הזה" (מס' 655) נדפסה הבדיחה על אותו תלמיד שהמורה גוף בו על אשר חיברו על כלבו דומה בכל לחי

הבעיה

גלוח מצוין בחצי הצאן!

סבון או משחת גלוח

"שמו"

מלון HOTEL

3 נקודות חשובות להנות מחופשתך

אוכל טעים

מזג אוויר נאה

ומזרון טוב

מתוצרת

אוסט'יק המזרון הקפיץ

תל-אביב, ת.ד. 5038

פ"כום, צורה"

מ63אר "קסטל" אצל

ההנצלות

הננו לבקש את סליחת המעשנים, אשר מדי פעם בפעם אין ביכולתם להשיג את "קסטל" בחנויות הטבק והקוסקים.

לרגל התחבבותם של סיגריות "קסטל" אין באפשרותנו לספק את הדרישה הגדולה. אנו מבקרים לשמור על האכזבה מאשר להגדיל את הכמות.

החברה הירושלמית לחעשיח סיגריות בע"מ

הסכנה: סמים משכרים

מספר הנארקומאנים בשוב גובר והולך - הרופאים

דורשים חוק מיוחד - המשטרה יוצאת להתקפה נגדית

הטיפול שקיבלו, בפרט לשם הרגעת הכאבים, הלכו והתרגלו לסמים אלה.

עולים חדשים - מורפינים

בין העולים החדשים יש גם מספר ניכר של אנשים שבחרו בדרך זו מסרבות נפשיות גרידא.

(המשך בעמוד 18)

מגדלים חאשיש בישראל!

90 ק"ג חאשיש - כל הכמות שנלכדה עד כה בידי משטרת ישראל - נשרפו לא מכבר בטקס חגיגי בקריה. לפני שהוצתו החביות נשפך עליהן נפט כדי שלא תהיה אפשרות להשתמש גם בשרידים.

החאשיש הוא הסם המשכר הנפוץ ביותר בארץ (ובמזרח התיכון כולו). הוא מיוצר בעיקר בלבנון, משם הוא מועבר בדרכים עקלקלות דרך ירדן וישראל אל השוק העיקרי - מצרים. אולם חלק מן החומר "נשאר" בארץ ונמכר כאן בכמויות קטנות. הדרישה לו רבה - יותר מאשר למורפיום, לקוקאין ולאופיום.

16.500 ק"ג חאשיש, שהיו חבויים על גבי מכונית משא, נתפסו לפני כחצי שנה ע"י מארב של המשטרה בקירבת הגבול הלבנוני. שני המבריחים נידונו לחצי שנה מאסר. אולם משמאצה כמות של 10.250 ק"ג חאשיש בשדה בסביבות שפרעם נתעורר לראשונה הח"ש שהסם ההרסני מיוצר גם בארץ. משפט סנסציוני, העלול להטיל אור על פרשה זו, עומד להתברר בקרוב.

אגב, יש גם המגדלים חאשיש באופן חוקי. לא מכבר הרשה הממונה על המחוז לקיבוץ מסוים לגדל חאשיש - לצרכי התעשייה, הגבעול של החאשיש הוא חומר גלם לייצור חבלים, ואילו הסם המשכר מיוצר מעלי הפרחים (ממין נקבה). אותו קיבוץ התחייב לקצור את החאשיש לפי הפריחה - ונתן ערבות של 2000 ל"י כערובה לקיום הבטחה זו. אולם גבעולי-חאשיש אחדים הורשה לו במיוחד להשאיר עד לפריחה - כדי להראותם לשוטרים הלוחמים בסם החאשיש ושללא ראו מימיהם את צורתו של הפרח לפני העיבוד...

פא, ומכל אחד מהם מצליחים הם להשיג את מבוקשם, ואחר כך רוכשים הם את הסמים בבתי מרקחת שונים. מתוך הנחה זאת עקב משרד הבריאות אחר המרמה, נערכה בקורת על כל הרצפטים שנתנו רופאים בתקופה מסוימת, ואשר נצטברו בבתי המרקחת, ועל פי זה קבעו על נקלה, כי אותם השמות של החולים מופיעים ברצפטים שונים ורבים, לא זה בלבד אלא אף המחלות, הסיבות שמסרו הנארקומאנים לרופאים השונים היו שונות זו מזו. (יתכן גם כי הוזהרים והמנוסים שבהם הציגו את עצמם בשמות שונים לפני רופאים שונים).

מה נעשות כנארקומאנים?

כתוצאה מבקורת זאת נקבעו כמה חשודים. ועתה עלתה השאלה: כיצד לספל בהם? אפשר היה לתבוע אחרי דים לדין על עבירות אחדות, אך לא לשם כך נערכה הפעולה. הכוונה היתה לעזור לאנשים האומללים הללו. אחדים מהם הוזמנו ע"י רופאים ממשלתיים לשם "שיחה על הגושא". הוצע להם למסור את עצמם לטיפול. אחדים הסכימו, אך אחרים שוב אינם רואים את עצמם זקוקים לרופאים אלא אם כן יש להם צורך בחלימתם לשם קבלת הכסמים...

השאלה, שנתעוררה היתה איפוא, מה ייעשה לאדם הזקוק לטיפול רפואי ומסרב לקבלו? כלום ראשים אנחנו להסגירו לבית חולים נגד רצונו?

היפנוזה נגד החאשיש

הטיפול בחולים אלה עיקרו בהקטינה הדרגתית של השימוש בסמים אלה, הנערכת בפיקוחם של רופאים. גם ההיפנוזה ושיטות אחרות מקובלות בריפוי הנארקומאן. רפוי זה מתקיים בדרך כלל בבית חולי רוח.

איך התרגלו לסמים?

קימת דעה בציבור כאילו רוב האנשים המזדקקים לסמים מסוכנים (בפרט אופיום) באו לידי כך מתוך הבריחה מן המציאות. דעה זאת היא מוטעית. מסתבר כי רוב הנארקומאנים הם אנשים, שעברו ניתוחים קשים, ותוך כדי

הסתדרות הרופאים יוזמת עתה חוק, שלפיו יהיה מעמדו של אדם המשווער לסמים מסוכנים (אופיום, מורפיום, קוקאין, חאשיש וכיוצא באלה) כמעמדו של הבלתי שפוי בדעתו. בעזרת חוק זה אפשר יהיה להכריז באורח משפטי על אדם שאינו יכול להתקיים בלי סמים נארקוטיים כעל אחד שהשלטון רשאי להחזיקו בבית חולים, מקום שם יטפלו בו כהלכה כדי לרפאו.

יום יום קוראים אנו בעתונים על חיפוש אחר הסמים המסוכנים, ש"עורכת המשרה במקומות חשודים שונים. יש והמש"טרה מוצאת כמויות ניכרות של סחורה אסורה זאת, שהסחר בה מגיע למחזור של רבבות לירות אף בימי צנע וני"תוק מהארצות השכנות. המקור הוא מצרים הידועה כמרכז המסחר בסמים מסוכנים בכל המזרח.

אולם בעוד שהמסחר הבלתי ליגלי בסמים או החזקתם שלא כחוק אינם אלא בעיה משטרי תית, שבה מטפלים בדרכים המקובלות, הרי עצם התופעה - הצורך הגופני באותם הסמים והתשווקה של האנשים הרגילים להשתמש בהם, הם שאלה רפואית-פסיכולוגית.

השמוש בסמים משכרים אינו כה נפוץ בעולם כשתית האלכוהול - בע"י חמורה המסוריה סוציולוגים ורופאים רבים בימינו.

הנארקומאן - סכנה לחברה

הנטיה לאלכוהול היא פופולרית יותר ומספר חובבי הטפה המרה בכמויות שיש בהן כדי להזיק לבריאות מגיע למיליונים רבים, בעוד שמספר האנשים הזקוקים לסמים מסוכנים הוא קטן בהרבה. אך לעומת זה מהחזה הש"מש באלה סכנה גדולה יותר לבריאותו של האדם. יחד עם זה הופכים רבים מהנגועים בהוגל איום זה מסוכנים לחברה, בין שזה כתוצאה מהתשווקה האוכלת בגופם בעודר הסם ובין שזה כתוצאה מהאלוצינאציות (חלומות בה"ק) הבאים עליהם אחרי השמוש בסם.

הסכנה גוברת בישראל

המסחר בסמים מסוכנים, בעיקר חאשיש, אינו דבר חדש בארצנו. ידוע כי בארצות המזרח בכלל נפוץ עישון הח"ש. אולם השימוש בסמים הבסיכנים האחרים היה עד לפני שנים מספר נדיר בארצנו. רק עם העליה המוגברת הרגש כי הדרישה לסמים על צורותיהם השונות, החל מאבקה וגמור בוריקות סט"ריליות, הלכה וגברה. קשה היה להביא את הדברים לבקורת, מאחר שכל התנועה הזאת בסחר ובשמוש מתנהגת לים בעיקר במחתרת. רק בזמן האחרון הצליחו השלטונות לקבוע מספר של חלוצים בנרקומנים, והאופן שבו נעשה הדבר הוא מענין למדי.

כיצד משיגים מורפיום?

גם משרד הבריאות, גם הרופאים, וגם הרוקחים, ידעו מתמיד כי הנארקומאן מוצא לו דרך לבית המרקחת

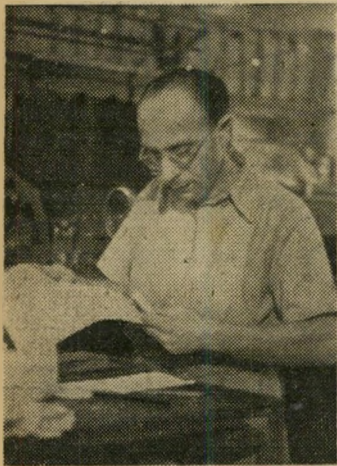
האבקה הזכנה - קוקאין משקל של פרוטה במחיר לירה

הנוזל השקוף - מורפיום זריקה מבעד לבד המכנס

תקציב קפלן

וקראתי את כל מה שנכתב על הויכוח על התקציב בשלוש שפות. אני במיוחד מעוניין בנושא זה, כי ברור לי שאין זו שאלה אקדמית אלא שאלה שתקבע מה אוכל להרשות לעצמי ולמשפחתי בת 4 הנפשות. אם אוכל לקנות יותר בגדים, ואילו דברים אביא הביתה."

פועל דפוס יחודה אקסלרוד
"...ועוד אין!"

"הממשלה צריכה להפחית את שיעור מס ההכנסה. הגרעון מהפחתה זו יכוסה אם הממשלה באמת תדאג שכל אזרח ישלם את אשר עליו לשלם. מדוע הייבים אנו, הפועלים המאורגנים, להיות 'מסתדרים', ומשתמטים? מדוע בכלל חייבים דלת העם לשאת את עיקר העול? מדוע אין הממשלה גובה מס רכוש? בעלי רכוש יכולים להרשות לעצמם לשלם כמה לירות לחודש מבלי שהדבר יפגע בתפריטם היומיומי! אצלי, כאן, שר נמכים 15 אחוז ממשכורת, וזה פגיעה בצרכי היום יומיים."

"האם אני יודע מה פירוש המילה אינפלציה? ועוד אין! אני זוכר היטב איך לפני עשרים שנה באוסטריה, אני שים אשר כל ימיהם עמלו וטרחו לחי סוך מעט לעת זקנה, ואנשים שנולדו עשירים, פתאום מצאו שכל הונם אינו מספיק לקנות ככר לחם."

אולם אצלנו המצב הוא אחר, כאן ארץ צעירה וכל עושרה לפניה וטרם נוצל, לכן אסור לממשלה להרשות הידרדרות במדוון, עליה לדאג להתפתחות כלכלית וניצול אוצרותינו שיביטחו את המטבע הישראלי, כי אין זה מטבע המתבסס רק על מסי הכנסה של תושבים. יש להנהיג חסכון חמור, אולם יש דברים אשר אסור לחשוב שאפשר לחסוך בהם. ראשון: צרכי בטחון. הדבר השני הוא פקוח ממשלתי, כי בעלדיו לא יעלה בידי להשיג אפילו את מצרכי החיוניים ביותר, אם יתחרה בי בשוק חפשי בעל ההון והאמצעים."

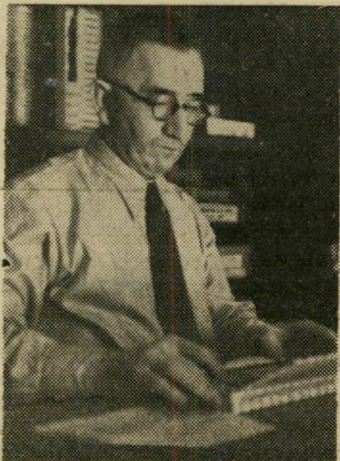
פנינה פולישוב, גברת צעירה בבת 32, אשר פניה הצעירות שוללות את שערות השיבה של ראשה, מקבלת אותנו במבוכת מה.

"מה אני יכולה לאמר לכם? התקציב ציב היחיד המענין אותי הוא תקציבי הפרטי. כיצד להשתמש ביעילות האפשרית במשכרתי אשר בעלי מביא בסוף החודש."

אמנם שמעתי ברדיו שישינו ויכוח כזה בכנסת. יותר נכון, התחלתי לשמוע, אבל מיד סגרתי את המכשיר. כי מה יש לשמוע? חצי הדברים הם כבר דברים ישנים ומשעממים, והחצי

85 מבין 100 הנשאלים ענו: "אין לי מושג". מתוך אלה אמרו 15 שהתקציב מענין אותם, אך פחות מאשר ספורט או קולנוע. 53 הודו שהתקציב אינו מענין אותם בכלל. 7 אמרו שלא קראו עיתונים ולא האזינו לרדיו. 93 איש אמרו שאין להם מושג כמה מסי הם משלמים במישרין או בעקיפין בחודש. 5 אמרו שאינם משלמים מסים כלל. זהו הסיכום של משאל-הבוק שערב סופרי "העולם הזה" ברחובות תל-אביב, בו שאלו 100 אזרחים מקריים את השאלות הבאות: מה זה תקציב? כמה מסים אתה משלם? האם אתה משלם יותר מדי? איזה מס היית מציע לביטוח? איזה מס היית מציע להעלות? האם לדעתך מבזבזת הממשלה כסף על מנגנונה? האם דרוש פיקוח? היודע אתה מה היא אינפלציה?

אנשיל ברושטיין, בן 52, בעל חנות לטבק וצרכי עישון ברחוב אלגבי מס' 122 שמח מאד לראותנו. היתה זו פעם ראשונה שעיתון פנה אליו לשאול לדעתו בשאלה צבורית איזו שהיא. "כן, בהחלט. אנחנו משלמים מסים גבוהים מאד, באופן יחסי, אולם איננו מתאונן, כי אני יודע שהם בסיסי קיומם של האומה. שיעור מסינו הוא גבוה מאד, אולם צרכי המדינה הם עוד יותר גדולים."

פרופ' אנשיל ברושטיין
"והעול לא במקום הנכון..."

"אני משלם כל כך הרבה מיני מסים, עד שאיני יכול לאמר כמה אני משלם לממשלה בכל חודש. אולם דבר אחד אני יכול לאמר: אין הממשלה מטילה את העול במקום הנכון. קח למשל, טבק. קופסת טבק עולה באנגליה פחות משלושים גרוש, וכאן אני מוכר אותה במאה ועשרים גרוש. רוחחים מופרזים? שוק שחור? כלל לא. אחראית לכך היא הממשלה. היא גובה קרוב לשמונה מאות פרוטות על כל קופסה כזאת. ואני שואל אותך: כיצד יתכן מס כזה על מצרך כמו טבק, שהוא חיוני בדין ויזק כמו לחם?"

"מניין תקח הממשלה את הכסף אם תוריד את שיעור המס?"

שיכריחו את האנשים לשלם עבור מותרות ממש, כמו מכונות מפוארות, דירות לוקסוס וכל הדברים האלה. ובכלל מדוע אין הממשלה מחוקקת מס רכוש?"

יהודה אקסלרוד, פועל דפוס בן 38, ממושקף ורוח, הנראה זקן מגיר לו. עלה ארצה לפני 18 שנה מאוסטריה כחלוץ.

"עיתונים הם חלק עיקרי מבילויי,

קפלן: הצנע וכשל

מאת סופרנו בכנסת

בדרך כלל נוהג קפלן לשאת את דבריו בכנסת מבלי לנסחם מראש. הוא נוהג לדבר מבלי לעיין ברשימות. מסיים את משפטיו רק לעתים רחוקות, ולעתים קרובות אינו משלים אפילו את רעיונותיו, אלא מניח אותם באמצע כדי לפנות לנושאים אחרים. אולם הפעם היתה ההרצאה מנוסחת בקדננות, והעתקים מוכנים ממנה חולקו לסופרים הפרלמנטריים.

קפלן עייף...

במשך השעה או השעתיים הראשונות הרכיב קפלן את משקפיו וקרא מן הנוסח המוכן. הוא קרא במהירות, אולם לקצוני הכנסת היה זה גופש ממש, כי זו הפעם הראשונה היו משפטיו שלמים וברורים. אך כעבור זמן מה איבד השר את סבלנותו. כשסיים את סקירתו, ועבר להרצות על התקציב המעשי, הסיר מפעם לפעם את משקפיו והוסיף הוספות לנוסח המוכן. הוא שנה במספרים ומעד תכופות בעובדות. לעתים תיקנו חברי הכנסת את טעויותיו בקריאות ביניים, למשל כשאמר "אלפים" במקום "מיליונים", ולהפך. קפלן שם את כף ידו על מצחו הגבוה ואמר — "אני מתחיל להתעייף!"

כנסת אין סבירות

גם רוב המאזינים התחילו להתעייף. אחד מחברי מפ"ם קיפל את זרועותיו על גבי השולחן וטמן בהן את ראשו. בספסל האחורי של מפא"י השעין מישור את ראשו על משענת כסאו וגרדם. בשעה מאוחרת יותר, משהגיעו עתוני הערב מתל-אביב, החביאו חברים רבים את פניהם מאחרי גליונות הניר. הכנסת היתה חסרת-סבלנות.

הצירים אינם מבינים...

הנאום חרג מתחום הכנתם של רוב הצירים, ונראה שהובן רק ע"י הפריץ נפתלים, פרץ ברנשטיינים, משה סנהיים ויוחנן בדרים — הכלכלנים של הסיעות.

החברים ה"פשוטים" גבוכו. קפלן אמר להם שנוסף לקיצוב המזון יקוצבו גם המלבושים והנעלים; שהממשלה תשאב את החסכוניות כדי להשקיע בחקלאות, בתעשייה, בשיכון ובתחבורה; שמצב השיכון יחמיר וילך. אחר כך אמר להם שאם הציבור לא ישתף פעולה בתכנית זו, לא תהיה ברירה אלא להוריד את רמת-המחיה. בעיני החבר הפשוט לא היה בכך משום הגיון.

רמת-המחיה תרד!

מה אמר השר העייף? המחזור במזון ובסחורות, ההגבלות, הפיקוח, הקיצוב, צפייה השיכון ושאר התקלות אשר הציבור מתלונן עליהן — מקורם בעובדה שאוכלוסיית ישראל גדלה בקצב מהיר יותר מאשר המשק הישראלי. בהגישו את התקציבים, הרגיל והבלתי-רגיל, המגיעים יחד ל-121,000,000 ל"י, אמר שר האוצר שהתפוקה הלאומית גדלה בשנתיים שעברו ב-35%, ואילו האוכלוסייה גדלה באותה תקופה ב-65%. אם נחשב את התפוקה הממוצעת לאדם — העריך קפלן — ירדה התפוקה ב-18%.

כל עוד תימשך נטיה זו אין לחשוב כלל על עליה ברמת-המחיה. להיפך, רמת-המחיה תצטרך לרדת.

קפלן נגד יוסף

לרגע קט הרים מר קפלן את מבטו מצרור הניירות שבידו, והסתכל בד"ר יוסף, שישב ללא כל הבעה על פניו, יחד עם חבריו בממשלה, ליד השולחן המצומצם במרכז אולם-הכנסת. שצורתו בפרסטיגיוס, שר הסתכל בשר. "הצנע לא הצליח הצלחה מלאה..." העיר מר קפלן. "המחירים ירדו, אך הסכומים שנחסכו לא הושקעו לשם הגדלת הייצור, אלא במכונות, בבתים וכיוצא בזה." אחרי שקבע עובדה מכרעת זו, לגם מר קפלן לגימה מכוס התה ופנה אל החלק החשוב ביותר של נאומו. תכניתו של ד"ר יוסף לא הצליחה ליצור קרנות להשקעה. דרושה תכנית חדשה שתבוא במקומה.

תכנית חדשה במקום הצנע

התכנית החדשה היא תכנית גרינבוים, שהוכנה עבור בן-גוריון ע"י מנהל המחקר שלו, מר ל. גרינבוים. זוהי תכנית לארבע שנים, שמטרתה להשיג תעסוקה מלאה ב-1943, מתוך חישוב שעד אז תגיע האוכלוסייה ל-1,800,000 נפש (בהשוואה ל-1,250,000 כיום).

התכנית אינה דורשת הידוק נוסף של התגורה, אך התצורות של מצרכים אחרים, מלבד מזונות — ובכללם מלבושים — תצומצם. מטרתו של צימצום נוסף זה לחסוך 5% של ההכנסה הלאומית בשנת 1950, סכום שיעלה בהדרגה בכל שנה עד שנת 1953. באותה שנה על סכומי-החסכון להגיע ל-156,000,000 ל"י, והכסף יושקע בחקלאות, בתעשייה, בשיכון ובתחבורה.

ניחושים מעורפלים

על אופן הביצוע של תכנית גרינבוים היו בפיו של קפלן רק ניחושים מעורפלים. התכנית לא אושרה עדין ע"י הממשלה, ושר-האוצר לא היה חפשי לגלות פרטים לכנסת. אולם בחלק אחר של נאומו אמר כי הממשלה מרגישה שהמסים הגיעו עד לקצה גבול היכולת. (עובדה היא שהממשלה דנה בהורדת שיעורי מס ההכנסה ובביטול מס הקליטה). יש להניח, אפוא, שאין הממשלה שואפת לשאוב את הסכום הנוסף של 156,000,000 ל"י באמצעות מסים ישירים.

יוסף נדחק לפינה?

עובדה מעניינת אחרת מצביעה אף היא בכיוון זה: אחת ההקצבות המעטות לשנת 1950/51 שירדו לעומת השנה הקודמת היא ההקצבה למשרד הקיצוב והאספקה. וזה למרות העובדה שהתקציב הכללי עולה ב-33% על התקציב של השנה הקודמת. אפשר ללמוד מזה שלא ישאירו את ביצוע התכנית בידי ד"ר יוסף.

זה נוגע לך!

מאת אורי אבנרי

תקציב? מי זה מתעניין בתקציב?
נאום ארוך לצירים מפהקים, מאמרים ארוכים — ארוכים ומשעממים
בעיתונים, ומספרים — הוי מספרים! — אשר איש אינו יכול למצוא
בהם את ידיו ואת רגליו. איזה שיעמום.

אבל — אבל התקציב הזה נוגע לך. יכול אתה לחיות בלי
ריטה היוורת ובלי אקרוסטים. אינך יכול לחיות בלי מזון, בלי
מלבושים, בלי שיכון, ואת כל אלה קובע — התקציב.

פחות מלבושים, פחות מזון

העף נא מבט חסוף על תמצית דבריו של שרהאוצר, בדף
השני, מה הוא אומר?

הוא אומר, במלים פשוטות, שאין אנחנו מרוויחים את ארוחת
הצהרים שלנו. (זה נקרא מאן מסחרי שלילי וגרעון לאומי וכו' וכו').
הוא אומר שבשנה הקרובה יהיו לנו פחות חזרים לגור בהם,
פחות מכניסים ושמות ללבוש, ואולי גם פחות מזון לאכול. ("איי"
אפשר לקיים את רמת המחיה הנוכחית...").

יכול אתה לפהק היום, לצחוק למסורפים שיש להם סבלנות
לחטט במספרים, לאמר שאתה משלם משכורת לצירי הכנסת למען
יעסקו הם בעניינים אלה.

לך ללבוש וכשמחוסרי השיכון יפלוש לדירתך, אז אולי תזכור, זה
הכל התחיל בתקציב.

העניים ישלמו

הוא אומר שכל אחד מאתנו ישלם השנה 33% יותר לממשלת
ישראל. במקום 10 ל"י — 13.333. במקום 100 ל"י — 133.333.
ומכיון שהממשלה נוכחה סוף סוף כי אם יטילו עלינו מסים ישירים
כבדים יותר נחזל מעבוד, מפני שלא יהיה עוד כדאי לעבוד, נשלם
את הדבר במסי עקיפים, כלומר: מס על סגירות, על נעליים, על
נייר. במלים אחרות: העשיר והעני, שניהם ישתתפו בהגדלת התקציב
בסכום שווה. זוהי נקודה מספר אחד.

פקידים במקום קותנות

על מה תוציא הממשלה את הכסף הזה?
לא על ביטוח סוציאלי ובריאות. גם לא על פנסיות לזקנים
ולחולים. לשם כך אין לה כסף. הכסף מספיק רק כדי לשלם משכורת
למנגנון פקידותי שיקיף עתה 21.000 (עשרים ואחד אלף ו) עובדי
ממשלה (לתוציא את המורים, שעודם מאיימים בשביתה). הגדלת התקציב
פירושה בעיקר — הגדלת מספר הפקידים.

הכסף מאבד ערכו?

אם הממשלה תוציא יותר כסף, משמע שגדלה והולכת סכנת
האינפלציה.

עוד מלה שאינך אוהב אותה. אינפלציה... ברור שזה משהו
מזכיר לך? ובכן — זה נוגע לך אינפלציה פירושה — אבדן ערך הכסף.
אם חסכת בעמל של שנים אלף לירות, אם הכנת לך פנסיה לעת
זקנה, אם קנית שטרי ערך או מלוות ממשלתיים, אם הלוית למישהו
כסף, — בבוא האינפלציה יהיו כל אלה שוים מחצית ערכם,
שליש ערכם, או פחות מזה. מכיון שהכסף יהיה בשפע, וסחורות
בצמצום.

סכנת האינפלציה היא חמורה מאד — הרבה יותר חמורה
מאשר מעו שרהאוצר להודות בגלוי. הנה נקודה מספר שלוש.

כשזון חרוץ לצנע

אם כן — האם עלינו לגדף את הממשלה? האם היא אשמה
בכל?

כן — ולא.
היא אשמה: מפני שמאז תום הקרבות, לפני למעלה משנה,
לא חשבה אלא על צנע, על הגבלות, על צמצומים. זו היתה תכנית
שלילית — הכרחית אבל שלילית. היה יכול להיות לה ערך רק
לוא היתה לצידה תכנית חיובית — תכנית שתראה כיצד תוכל
האוכלוסיה הישראלית הגדלה והולכת להרויח את ארוחת הצהרים
שלה, אפילו ארוחה של דג פילה במקום בשר. לא היה די בכך
שהכריחו להוציא פחות כסף על מזון. היה צורך שיעוררו את
התיאבון שלנו להשקיע את הכסף בדברים חיוביים, העוזרים לשיפור
המצב — במכונות, ולא במכוניות; בבתי מלאכה, ולא בדירות
לוקסוס.

וכאן נכשלה הממשלה כשלון חרוץ. התפוקה לא עלתה —
היא ירדה. האוכלוסיה מרוויחה פחות מאשר הרוויחה לפני שנה.
קל לומר: "האזרח אינו מבין את החמרת המצב ואורח חייו אינו
מתאים למדינתנו". השאלה היא — מה עשתה הממשלה כדי להחזיר
את הכרת המציאות בין האזרחים, לעורר בהם את רצון ההתנדבות,
לקרב אותם לקראת יצירה?

זהו הרקע להתקפתו המוסתית של שרהאוצר על שרהצנע.

תותחים במקום מרגרינה

ובכל זאת, לא כשלו הצנע הוא שורש הרע.
שורש הרע הוא — שאנו נתונים במצור כלכלי של שכנינו
הערבים, מצור החונק את התפתחותנו המשקית הבריאה. שורש
הרע הוא — שעלינו להקציב סכומים עצומים לתקציב הבטחון
(שקט, שקט — זה סוד!) מפני שעוד אנו נתונים במצב של
מלחמה, ולא של שלום.

לכן — אין זו שאלה כלכלית גרידא, כי אם בעיקרה שאלה
פוליטית.

היגביר את מעמדת המסים? המבזבזת הממשלה את כספרך? האורבת לך האינפלציה?

שלתי, ואיזה מסים צריך האזרח לשלם?
למה איכפת לי אם תוציא הממשלה מיליון או עשרה מיליונים לירות
על מנגנון ועל פקוח. אלה הן בעיני
תיכם. למה לי לשבור את ראשי עלי-
הן? אף אחד לא בא לראות אם אני
מקבל 100 גרם בשר או ביצה יותר
בזמן הארוחה.

"תקציב הבטחון? ודאי, זה חשוב
מאד. אבל יש אנשים יותר גבוהים
אשר תפקידם הוא להחליט ולקבוע
על תקציב זה, כפי שתפקידי שלי הוא
רק לראות שהעבודה במחלקתי "תד-
פוק".

אינפלציה? כן, אני מתאר לי שאמ-
נם קיים דבר כזה אצלנו. אולם, מבין
אתה, אין זה נוגע לי במישרין. צרכי
החיוניים מובטחים לי ע"י הצבא, ואת
ה"מותרות", נו, הם לא חסרים בישי-
ראל. אפשר אפילו לחשוב כי זה הוא
כל מה שאפשר להשיג באופן חפשי
כאן, דברים מיותרים".

"יבורך שר האוצר על גילוי לבו".
אמר לנו חבר הוועד הפועל של ההס-
תדרות וראש מחלקת ההסברה שלה
הח' פייבוש בנדורי, בן 49, איש מפ-
וחבר קיבוץ גבעתי-השלושה. אך הוא לא
מיצה את הבעיה עד תומה. בתהליך
הכלכלי יש גלויות ויש נסתרות. עובדה
היא כי ההתעשרות של יחידים הו-
לכת וגדלה בטמפו והיקף מבהילים.
במשך השנתיים האחרונות נעלמו כמה

חבר הוועד הפועל בנדורי

"...מחזקת הקואליציה..."

עשרות מיליונים גם ממעגל הייצור וגם
מיוזם הבושת למקורות כספיים של ה-
חבר א. קפלן, והתרכזו בידים מועטות,
הון זה הוא פרי של ספסרות שחורה,
קומבינציות של "יבוא בלי תשלום",
וחשבונות מזויפים. סכומים אלה מי-
הווים ב-15% של ההכנסה הלאומית.
השר מצביע על גידול מס ההכנסה,
שנחשב בדרך כלל למס פרוגרסיבי,
אך עובדה היא, והודה בכך א. קפלן
באסיפה מסוימת, כי עשרות אלפים ודוקא
מבעלי היכולת, (שעסקיהם אינם בשלט
רשמי של בית חרושת או בית מסחר;
גם מקצועות "אינטליגנטיים" מה-
מכניסים ביותר) מתחמקים עדין מיד
גובי המס. לפועלים קל להגיע, ועל
חשבון אלה בעיקר גדלו הכנסות המס
בכמה מיליונים.

הבעיה השניה היא הייצור. סיכומי
קפלן בשטח התעשייה מדאיגים מאד,
ומאשרים את הניתוחים הפסימיים ביו-
תר, בהרצאתו בכנסת מסר שר האוצר,
כי "אינדקס ימי העבודה בתעשייה" מראה
בדצמבר 1949 גידול של 12% לעומת
הממוצע של שנת 1947.

(המשך בעמוד 12)

השני משאיר בך חרטה על שהקשבת.
לכן אין לי כל מושג על כל העניין
הזה", היא הודתה בכנות.

פנינה פויזשוב

"אין לי כל מושג..."

"אינני יכולה לאמר דבר על מסים,
כי אינני יודעת עליהם כלום. זה הוא
תפקידו של בעלי. הוא דואג לחלק זה
של התקציב. אולם דבר אחר אני כן
יודעת. מזמן שהטילה הממשלה מס
מותרות על ההלבשה, אין להשיג בח-
נויות שמלות "לכל".

אינני יודעת כמה מוציאה הממשלה
על פקוח, אבל זה הוא מקום אחד
שלא הייתי רוצה כי יקמצו בו. פקוח
הוא הכרחי במצבנו הנוכחי. אך הייתי
באמת רוצה כי יחדלו מלבלוש סביב
עקרת הבית לגלות את הביצה ה"ש-
חורה" שבסלה. זה רק גורם לאי-נו-
חיות ומביא השתרבות גוברת והר-
לכת לחייו הפרטיים של האזרח.

אינפלציה? לפי דעתי זה מפני של-
אנשים יש יותר מדי כסף בכיס, ואין
מה לקנות. השוקים ריקים ואנשים
מעלים את המחירים בהשתדלם לחטוף
את זה אשר נמצא. הם אפילו נכנסים
לחוב כדי לקנות משהו. האזרח מתחיל
לאבד את אמנתו במטבע.

פקד-אור שמשון צימט.
27. חתם על שורת קבע בחיל האויר
לשלוש שנים, לאחר שנתיים בחיל
הרגלים. השתומם מאוד על כך שצי-
פיתי כי תהיה לו כל דעה שהיא על
נושא "ציבילי" כזה.

"וכי מה מענין אותי התקציב הממ-
...זה עניינכם..."

פקד-אור שמשון צימט

"...זה עניינכם..."

מכל העולם

כול כך למה? רוברט באכסטר טוען כי ג'ורג' גיבראן גזל ממנו את אהבת אשתו, הלן, והסיתה להתגרש מבעלה.

בן-ארצנו הצעיר נשבע כי אין הוא מאהבה של הלן. הוא גם מכחיש שהמ"סיר עליה תשורות וסכומי-כסף, שכן "בקושי מספיק לי הכסף להמשכת הלי" מודים ולקיום". הלן — אומר ג'ורג' — היא ידידה סתם, לא יותר.

אך מכיוון שההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה, עבר ירידנו מרמאללה לאופנסבה. "לא באשמתי הגישה הלן משפט גירושין נגד בעלה — טוען ג'ורבאן. — כי אם באשמתו." רוברט באכסטר הריהו מאותם גברים שאינם נאמנים באהבה. הוא היה נשוי בסך-הכל... חמש פעמים, ואף ישב במאסר באשמת ביגמניה. כשנכנס לחופו עם הלן אצילי בשנת 1942 היה עדיין באיזון חוקי בעלה של אשתו הקודמת, כך שלפי החוק אין הלן אשתו כלל. ואף לפני הנישואין עם האשה שעודנה כיום "מרת באכסטר" באופן חוקי, ערך רו' ברט נישואין עם אשה אחרת ואותו מעשה הביאו למשפט ביגמניה ומאסר...

כפי שהנכם רואים, הסבך גדול למדי. והבחור ג'ורג' אומר: "אין לי כל כוונות בנוגע להלן. רק אסיים את חוק לימודי, אשוב הביתה, לרמאללה."

הפרט המעניין האחד שמוסיפה ה-סוכנות הטלגרפית בנוגע לגיבורת ה-פרשה הזאת הוא, כי היא ברוגזית שמנומנות...

הוי, ג'ורג' המסכן! וכי יכול היה להיות אחרת?

מזרדת ומזונות

ד"ר סטיאנג, נציג סין הלאומית באו"ם, לוחם מלחמת-יאוש כדי להב-טיח את המשכת חברותה של ממשלתו באו"ם. נוסף על חובתו הלאומית, יש לו לדר' סטיאנג סיבה נוספת למלחמה עקשנית זו: לפני שנה תבעה ממנו אשתו לשעבר תשלום מזונות. השופט האמריקאי קיבל את טענתו שאין לחייבו בדיון לרגל חסיונותו הדיפלומטית. אם יישלל ממנו מעמדו כנציג סיני רשמי באו"ם, יצטרך לשלם את המזונות...

ד"ר סאנדרס פולק

ד"ר הרמן סאנדרס, הרופא האמרי-קאי שזוכה לא מכבר מאשמת "הריגה מתוך רחמים" מתוך נימוק שדעתו נטרפה עליו זמנית (ראה "העולם הזה" 654) גורש מאגודת הרופאים במדינתו ויעסוק מעתה בגידול דבורים. סבורים שהאגודה נקטה בצעד זה כדי לפייס את בתי-החולים הקאטוליים.

צ'רלס לוטון — אזרח אמריקאי
אחרי שחיו בארצות-הברית קרוב לעשרים שנה קיבלו השחקן-הכוכב צ'ארלס לוטון ואשתו, השחקנית אלזה לאנקסטר, את האזרחות האמריקאית. בשעת הטקס הודיע לוטון שיצרף את שבועת-האמונים לפרטואר הקבוע שלו.

עוד שחקנית נישאה

שחקנית הקולנוע הבלגית ג'ון קולפילד ("רות יקרת") בת 27, נישאה לבמאי-הקולנוע ההולנדי פראנק רוס, 45, שביים את הסרט "הגברת מעוזה".

לאנה טורנר החליפה שמה
גיליה ג'אן מילרד פראנסיס טורנר, שנולדה לפני 30 שנה בחלאס אשר באר-צות-הברית, שינתה את שמה רשמית ללאנה טורנר בבית משפט הולנדי בודי. עורך-הדיון שלה אמר שבמאי הסי-רטים מרבין להירוי המציא את השם לאנה כשהשחקנית החלה בקריירה הקולנועית שלה. לאנה נשואה כרגע לבוב טופינג, יורש מפעל גדול למת-כות.

דאקטות אנטי-אידיות

ג'ון קולינס, הרמטכ"ל האמריקאי, מסר בראיון כי חיל התותחנים האנטי-האוויריים של ארצות-הברית פיתח רא-קיסה אנטי-אווירית חדשה, שתוכל לפ-גוע במפציצים בגובה של 50.000 מ' (מעל לגובה הטיסה המכסימלי של כל אוירון ידוע) וכי עתה מכינים סוג חדש של פגזים מכוונים-מרחוק העלוי-לים להיות מדויקים עוד יותר ובגובה רב יותר. כן סבור קולינס שבקרוב יהיה בידו "נשק חדש, שיסנה באופן קיצוני את כל התפיסות של מלחמת-טאנקים".

אדמירל שרמן, ראש הצי האמריקאי, דרש מבית-הנבחרים האמריקאי תקציב ימי של 335 מיליון דולר לשנת 1952. חלק ניכר מתקציב זה יוצא על המצאתן וייצורן של צוללות מונעות בכוח אטומי. הוא מאמין שאפשר לייצר צול-לות כאלה תוך שלוש שנים — רק הנסיון יוכיח. כידוע, אין רעיון זה חדש. עד כה האמינו אנשי-מדע רבים שצוללות כאלה אינן אפשריות מפני שלוחות-העופרת הדרושים כדי להגן על צוות הצוללת מפני קרנים רדיו-אקטיביות, יהיו כבדים מדי.

הפליות מלאכותיות ביפאן

הריבוי הטבעי של יפאן הוא למי-עלה ממיליון נפש לשנה. האוכלוסייה כבר הגיעה ל-80 מיליון, ועד שנת 1985 תגיע, מן הסתם, ל-100 מיליון. יפאן מייצרת מזון המספיק ל-65 מיליון נפש בלבד.

לפי חוק שחקקה ממשלת יושידה, בלי התערבות הממשל האמריקאי, מו-רתות עתה ההפליות המלאכותיות במ-דינה. ניתן להן שם רשמי — "הפסקה מלאכותית של ההריון" — וכל רופא יכול לבצע הפלה אם מסכן הדבר לדעתו את בריאות האם. "ועדות-חקירה להגנת הילודה", שצורפו לכל משרדי-הנישואין במדינה, בדיקו להתיר הפ-לות מלאכותיות מתוך "נימוקים כל-כליים", כלומר, אם אין המשפחה מסו-גלת לפרנס ילד נוסף. במשך תשעה החודשים הראשונים לקיום חוק זה ניתנה הרשות ל-56,265 נשים הרות לבצע הפלות מלאכותיות, וחסידי החוק טוענים שהדבר שומר על בריאות העם ומונע הפלות בלתי-חוקיות.

בכל יפאן נערכת זה מכבר פעו-לה כבירה לצמצום הילודה. הוקמו 800 "משרדים ליעוץ בעניני נישו-אין", שמטרתם ליעץ לזוגות כיצד להשתמש באמצעי-מניעה. גם העתונים מנהלים מסע-תעמולה כדי לשכנע את האוכלוסייה להשתמש באמצעים אלה, ששחררו מכל פיקוח חוקי. עם כל זאת, אין המומחים מאמינים כי פעולות אלה תעזורנה במידה ניכרת להפחתת האוכ-לוסייה, ובלי הפחתה זאת צפוי ליא-פאן עתיד של רעב.

בן רמאללה בתסבוכת רומנטית

אפשר היה להתחיל ב"היה היה" — אך מוטב לספר את העובדות כחתי-יתן, בלי להוסיף עליהן כל נוסף רומנטי:

ג'ורג' גיבראן הוא בחור צעיר וגי-אה, בן 22, סטודנט באוניברסיטה בא-מריקה ומתגורר בעיר נוכסוויל, מדינת טנסי. הוא תושב רמאללה ואביו היה פקיד במחלקת החקלאות בימי המנדט הבריטי.

איזו פורענות ירדה על ראשו! אחד, רוברט באכסטר, הזמין אותו לרו-קרב באקדחים. ומשסירב ג'ורג' לסכן את חייו היקרים במלחמת-אבירים כה אווילית, הגיש נגדו הלה משפט ותובע ממנו מאה אלף דולאר...

לשפת הים עם נאורה

הקרק' להלנת העור

תארוקי יצהר

מכיל סולפראן המסוה האידאלי בפני קרני השמש הלוהטת

פרסום אריאלי

פרדריק

מעני לכל

תקליטים

בטהובן, ברהמס, צ'יכובסקי, סימפוניות, קונצ'רטים וכו' רדיו-אוניון רח' דיזניג 116, תל-אביב

פסנתרים

מפירמות ידועות — במבחר גדול וסטרמן את יון, ת"א, רח' רשי 9

הוסיע "שעורי ריקוד — תענוג"

הספר המצויר ללימוד עצמי של ה-נ-ס-ג-ו-ט להשיג בכל ביי"מ לספרים או בסטודיה ה-נ-ס-ג-ו-ט, ת"א, בן-יהודה 64.

ההולנדי המעופף!

KLM
ROYAL DUTCH AIRLINES

סוכנים כלליים
אחים אברהמוף
תל-אביב, ירושלים, חיפה

סניף לקואליציה

במושב הועד הפועל הציוני, שנסתיים לפני כחודש, נכשל, כידוע, ראש הממשלה כשלון חרוץ. את דעתו על הפרדת התפקידים בין ההסתדרות הציונית (הסוכנות) והמדינה — כלומר: עליה והתישבות למדינה, אוסף כספים ותעמולה להסתדרות הציונית — לא קיבלו חברי הועד הפועל. אף חברי ממפא"י התנגדו למר בן-גוריון, אבל התקבלה "פשרה": יוקם "מוסד לתיאום" בין הממשלה והנהלת הסוכנות. שיטפל בשם שני המוסדות גם יחד בכל העניינים הנ"ל. ה"פשרה" הזאת לא הניחה את דעתו של ראש הממשלה, וסיעות האופוזיציה סברו כי "הכריעו" את ראש הממשלה.

ובכן, מיד לאחר גמר מושב הוועד הציוני נגש ראש הממשלה להגשים (בלא רצון, בודאי) את ההחלטה, והנה פורסם סוף-סוף הרכבו של המוסד לתיאום. נכנסים בו השרים: בן-גוריון, אליעזר קפלן, גולדה מאירסון — מפא"י; משה שפירא — הדתיים — מטעם הממשלה, ומטעם הסוכנות: ברל לוקר, לוי אשכול — מפא"י; רפאל — הדתיים; צבי הרמן — הפרוגרסיבים.

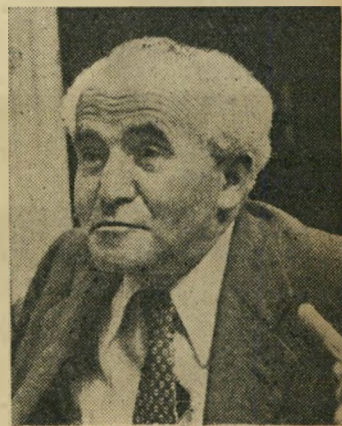
כלומר — שוב הקואליציה הממשלית. מפי"ם והכלליים הרימו קול צעקה. לא לכך נכתב הועד הפועל: "הרי זה למעשה סניף של הממשלה..." וככה זה, כשבן-גוריון נכשל...

נדודי שינה

בקשר לכך, מוסרים, כי בימים הקרובים ימלא ראש הממשלה את "החלל" שהשאיר בממשלה בשביל סיעות האופוזיציה במקרה שיצורפו לקואליציה, את משרדי הכריאות, החקלאות, המסחר והתעשייה וכד'. הוא ימנה שרים מתוך חברי הסיעות המשתתפות בממשלה, וכמה מחברי מפא"י, הדתיים, לפרויקט גרעיניים — שנתם נודדת, ודי לחכימא ברמיזה.

בן-גוריון — הנשיא הבא?

עם כשלון המו"מ עם מפי"ם והצינונים הכלליים רחקו שוב הסיכויים שתהיה לנו, סוף-סוף, חוקה. יכולה מפא"י להסכים על חוקה עם יריבתה, מפי"ם. יכולה היא לבוא לכלל הסכם על החוקה עם אויביה, הציונים הכלליים.

דוד בן-גוריון

עיניו לכסא הנשיאות?

אולם דבר אחד מן הנמנע הוא — לא ייתכן הסכם על החוקה בין מפא"י ושותפתה בקואליציה — החזית הדתית. אולם יודעידבר מתלחשים כי אין זו התקלה היחידה בדרכה הארוכה ורבת היסורים של חוקת ישראל. כפי שמוסר לנו ספרנו בכנסת, סבורים רבים כי יש מכשול חשוב עוד יותר — דעתו הפרטית של מר בן-גוריון על עתיד הנשיאות.

משתתקבל החוקה יהיה צורך להחליט באופן סופי על אופי משרתו של

הנשיא. יכול להיות לנו נשיא כדוגמת נשיא-צרפת, כלומר, נשיא שהוא בעיקרו דקורטיבי ופרפונטיבי, ללא השפעה אמיתית על מהלך העניינים. יתכן גם נשיא מסוג אחר: בנוסח ארצות-הברית, שהוא למעשה ראש-הממשלה וראש-הדינה כאחד.

אישיות המיוחדת של ה"ד"ר וייצמן, שהכל רוחשים לו כבוד אישי ואילו השפעתו הפוליטית המעשית ירדה מאד בשנים האחרונות, גרמה לכך שמשרת הנשיא בישראל תהיה דומה למשרת הנשיא בצרפת. "ד"ר וייצמן הוא ראש המדינה הסמלי, אך אין הוא ראש הממשלה.

"מדוע מותר לדבר ערבית — שאל — וצרפתית אסורה? היכן כתוב כי זה מותר וזה אסור?" כמה סערה וד"ר באדר מ"חירות" הסתייג גם משפתו וגם מדעותיו של חבר סיעתו.

אגם העיר אחד מחברי הכנסת, הר"ר גיל בקריאות-ביניים:

"טוב שאוסרים לדבר בשפות זרות. כי לא פעם יש לי הצורך לקרא קריאת ביניים, "אינטימית" ב...רוסית..."

"אתה יכול לעשות זאת בערבית. בשפה זו יש שמות נרדפים לאינטימיות רוסית; והקהל יבין לא פחות מאשר רוסית, ובערבית הרי מותר לדבר..."

טיול עתונאי של שרי-החוק

זה היה למחרת הויכוח על הסיפוח הירדני בכנסת.

מספרים ריקים ביום הים

הקהל התחמק באמצע...

הסופרים הפרלמנטריים גמרו לכתוב את רשימותיהם על נאום שרי-החוק ודברי האופוזיציה. הרשימות החלו ב"מסען השיגרתי" — אל שולחן עורך-הלילה, ומשם למכונת הסידור, למגיה, לעימוד.

אלא שבמערכת "גירוסלם פוסט" הופסק לפתע התהליך. קרה משהו — משהו חשוב מאד. שרי-החוק גילה עניין מיוחד בדיו"ת של העתון על אותו ויכוח.

למחרת כלל "גירוסלם פוסט", ככל שאר העתונים, את הרשימה על הויכוח. אולם עתונאים מומחים יכלו להבחין בין השורות המודפסות את הקיום ה"טמירים של עפרונו של שרי-החוק. מסתבר שהתחשק לו למר שרת, שה"קאריירה שלו החלה בעריכת התוספת האנגלית של "דבר", להרגיש עצמו שעה קלה כעורך עתון — הוא ערך לא רק את נאומו שלו, אלא גם את נאומיהם של דוברי האופוזיציה.

חבל שמערכת "גירוסלם פוסט" לא יכלה לשים בראש הרשימה את השורה: "מאת משה שרת". זה יכול היה לחולל מהפכה בתפוצת הגליון...

השבוע, "הכל בסדר"

"ומה נשמע השבוע בצבוריות שלנו מחוץ לממשלה?"

"הכל בסדר..."

"למשל?"

ההסתדרות החליטה לצאת את האינטרנציונל. אחד העיר: "הפעם אנו מתווכחים בשקט, אולם בהמשך הויכוח, יש לשער כי החום יעלה..."

...במושב נה ימין (ליד כפר טבא) שבחו 16 עיראקים בגלל שלא רצו להכניס למושב, ערב צאתו לשיכון ולהתישבות...

בקיבוץ גליליים שבתו מרוקאים, בגלל שלא רצו להשאר בקיבוץ...

בפתח-תקוה עצרו פועלים ותיקים את העולים התימנים ממחנה ראש-העין, לבל יצאו לעבודה ולבל יורידו את שכר העבודה...

ברעננה פרצו מהומות בין "סכניאים מפא"יים" (לפי: נוסח "על המשמר") לבין "בריונים מפא"יים" (לפי: נוסח "הדור") בשל פיטוריו של מזכיר מפא"י ע"י מזכיר מפא"י...

רופאי המדינה מאיימים בשביתה, משום שועדת שרים רוצה להכיר ב"הסתדרות הרפואית" כבארגון מקצועי. ההסתדרות הכללית קראה לחבריה ל"המשיך בעבודה..."

חמור כשר למהדרין

אגף הפיקוח של משרד האספקה והקיצוב פעיל מאד בזמן האחרון. נער-כים מארבים למבריחים בכל דרכי הארץ, והקציר אינו קטן. בשבוע שעבר נתפסו מכונות מלאות בשר וביצים, תרנגולות וכבשים, מלט וברזל.

הבשר השחוט היה מכל המינים: בשר כבש ועגל, תרנגול הודו וגמל, שור וחמור.

אחד המפקחים מספר קוריוזים על דבריה-התנצלות של מבריחי-הבשר למיניהם:

"העגל היה חולה... היה הכרח ל"שחוט... התרנגולים הפסיקו להטיל ביצים..."

עולה חדש שנתפס כשהוביל שני שקים מלאים בשר חמור טען כי לא ידע שאסור במדינת-ישראל למכור בשר חמור. הוא עולה חדש ואינו יודע את חוקי הארץ.

אחד המבריחים, שנתפס כשברשותו רק כ־20 ק"ג בשר-גמל, ענה לשאלת המפקחים, היכן שאר הבשר, כי הרי גמל משקלו עשרות קילוגרמים: "זה נמכר עוד לפני שבוע כבשר-כשר..."

יום הים

בלי קהל ובלי ים

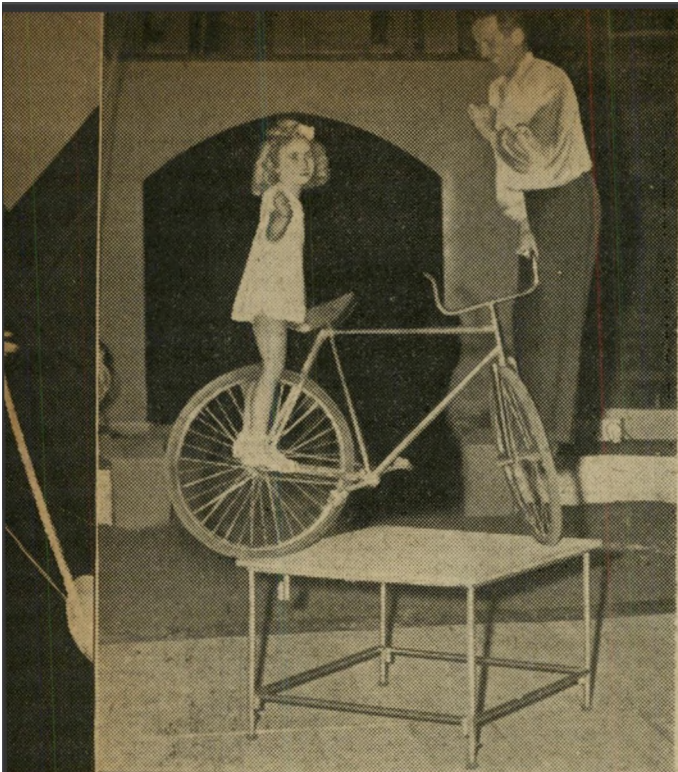
אניות — אניות ממש, הצפות על פני ים התבלת, של הצי הצעיר שלנו — העורכות תמרונים בחופה של תל-אביב, נתנו אטמוספירה חיה ואותנטית ליום הים הקודם, בשנת 1949. במת האורחים הגדולה, מול הבנין שהכיל אז את הכנסת, היתה מלאה דמויות ידועות — חברי הקורפוס הדיפלומאטי, צירי הכנסת, וקציני הצבא, הצי וחיל האוויר.

"יום הים" השתא היה משהו שונה בהחלט.

מכיון שלא היו אניות במקום, עשה מזג האוויר ככל אשר השיגה ידו בכדי ליצור אטמוספירה. הוא פתח את הברז למקלחות קלות, והפית רוח כזאת שה"דגלים והדגלונים אשר באיצטד רשרשו והתנפחו כמפרשי אניות בימים הטובים הם, לתומו עשה מזג האוויר במי טב כוחו לספק שמים אפורים ורוחות זועפות, אבל בינתיים דומה שמנע אנשים רבים מבוא לראות בתהלוכה, ואם באמת עשה זאת, הרי שעשה להם טובה רבה.

במת-האורחים שבקצה רחוב זאבוב-סינסקי היתה כמעט ריקה כשתריסר נושאי הדגלים של זבולון הוליכו מאחריהם שורות דקות של נוער לתוך מגרש התהלוכה. המדים הלבנים הוסיפו קצת אור לראווה משעממת. האנשים החשובים שנוכחו במאורע של השנה שעברה כנראה שידעו מראש מה יקרה — כי העדרם בלט מאד. כה בלט העדרם עד כי אחד הצלמים, שבכל זאת החליט לצלם משהו, צילם את העתור נאים...

(המשך בעמוד 15)

מחזה משפחתי על אופניים — וינצנט בכלר ובת'אחותו החמודה, בת 9. יש להם "זירהטרון" משלהם בלונדון, אך יש להם חשק, הם מטיילים בחו"ל.

הקדק

אחרי אלפיים שנה... בימים טרופים אלה... כס המדינה והאומה... וכמך, בקיצור, בא לעיר קיר דים — ומי איננו ילד? — שחמו לבוא... הרח בגרמניה, הכלב נבח בצרפתית, הקוף התישב איטלקי, הפקאטים התנגדו כאנגלית — אבל הז והתשואות — הן היו בעברית טהורה...

סידרת התצלומים והשער — בנו רותנברג

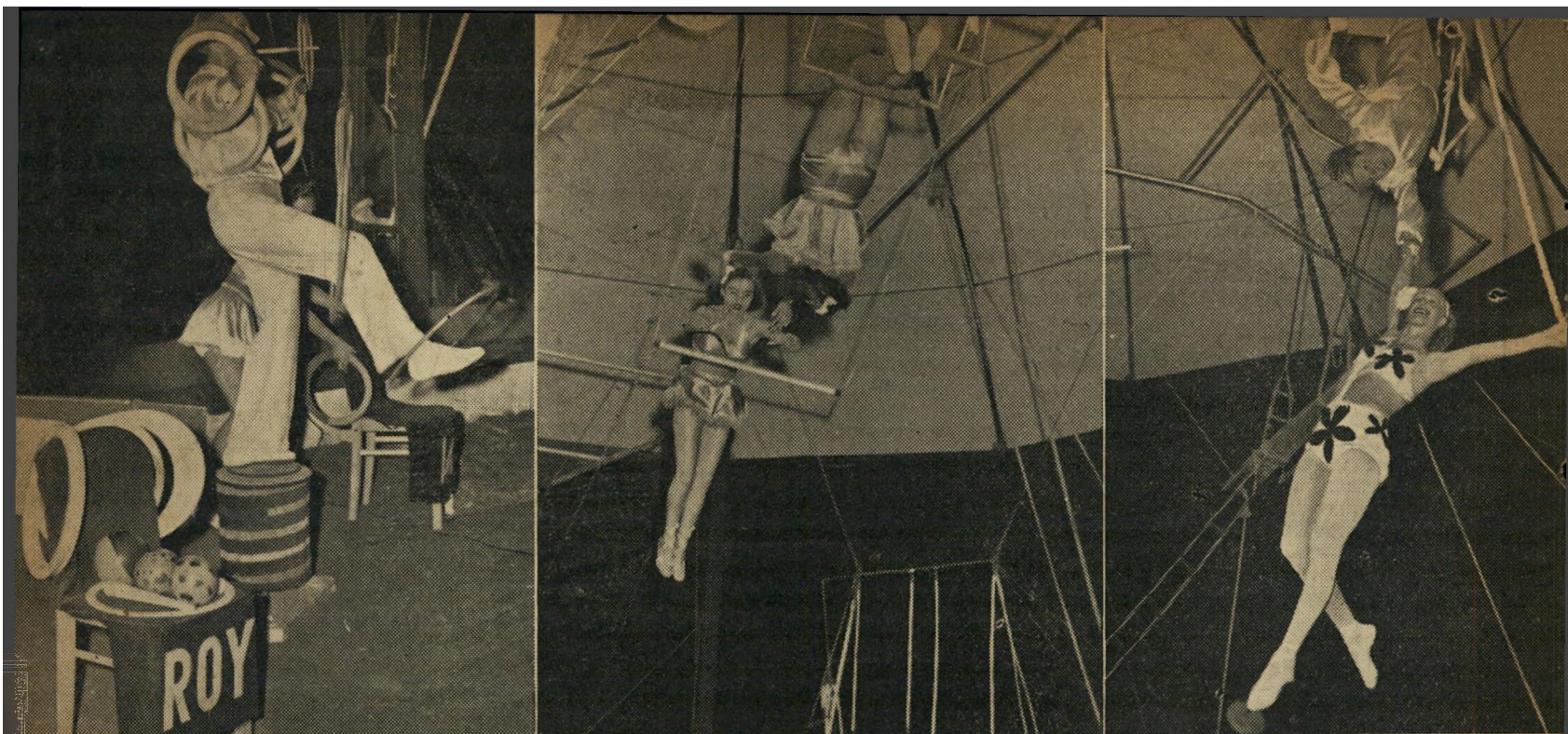
הכלב שעל הסוס — בורדו הוא כלב צרפתי, בכל זאת התיידד עם פני שניהם שייכים להנרי ואססלה מיאץ, הזוג השבדי. ילדתם שנולדה לפני 8 בארץ ותשא את השם כרמלית.

חמש העומדות על הגובה — תנועות בזק, קפיצות מסחררות התלויות בדיוק של מאית השניה — זוהי אמנותן של חמש הרחפניות האוסטריות החמודות של להקת "קוטאנוס" (ראה שער), המציגות לנו כאן את הרגלים בהן תלויים חייהן לא פעם, פשוטו כמשמעו...

אהבה על גלגלים — ריי ומארי מרינו, שניהם אנגלים קאתוליים, מציגים ריקוד אקרובטי על סקטים. מארי היתה לפני שלוש שנים כתבנית במשרד לונדוני, עד שראתה את ריי באחת מהצגותיו. למארי יש גוף אידיאלי לרקוד זה — היא אינה קטנה מדי או כבדה מדי...

המעופף — ריאה וסטאלדי עושים את מלאכתם
15 מטר — בלי רשת הצלה. הקהל עוצר נשי
כשהיא נשמטת מידי בן זוגה או ניתלית משיניו.

השקפת עולם מזרח — אהלאן גריטל,
Wie geht's? מה נשמע בצד השני? השמת לב לבחור
היפה במרכז השורה השביעית? חבוב אלף בחיי...

המומחה לאיזון — ולנשיקות — הדני פריד
רני, אינו נותן רק שיעור באיזון בקבוקים ותקציבים,
אלא ימנשק גם את הבחורות היושבות בשורה הראשונה.

ס בא לדמת-גו

השוחים ביבשה — במספרם, מים מים מעוררים הליצן הדני גדרלי והגמד גרשון ברוקס צחוק היסטרי. גרשון הוא יהודי לונדוני,
בן למהגרים מפולין, מכחיש בתוסף שהוא נחש בכיסו כיפה, וחובש אותה בשעת האכילה. — דבר שכל חבריו מעידים עליו.

מד ראשי
כל היל-
יות רחפו
סיר-לייה
קי, חבריא.

הפוני השטלאנדי.
יס בדניה תיסבל

רפואה

שיתוק ילדים

שני נושאים העסיקו ביותר את אני שי הרפואה במדינה בחדשים האחרונים: מחלת שיתוק הילדים ומשכורת הרופאים. במוסדות הממשלתיים, הנושא השני נרשם במישרין ל-250 רופאים בלבד, ואילו מחלת השיתוק, שלא לדבר כבר על 280 המשפחות שנפגעו עד כה באופן ישיר, מעניינת למעשה כל אחד מאתנו ובייחוד את ההורים החרדים לילדיהם.

מחלת שיתוק הילדים, ששמה בלועזית "פוליו" (הקצור מפוליומיטיס) איננה למעשה מחלת ילדים דוקה, גם מבוגרים עלולים לחלות בה (הנשיא רוזוולט חלה בה בהיותו בן 40). אולם רובם המכריע של החולים הם ילדים, ומכאן ההנחה כי מיליונים אנשים עוברים את המחלה מבלי שירגישו בכך. המחלה מתגלה בדיוק באותה צורה של הצטננות רגילה. חומו של הילד עולה, וכל הסימנים אומרים, לכאורה, כי חלה בשפעת. אחרי ימים מספר עובר החום כדי לחזור, והפעם ביחד — עם שיתוק אחד האברים. מכאן, שגם הרופאים עצמם, היודעים היטב על הדמיון בסימפטומים, נוהגים ביותר, כי יש הבדל רב בין שתי המחלות גם בתור פעותיהן הראשונות, אלא שעד כה, על אף המאמצים הכבירים והמחקרים הרבים שנעשו וממשיכים להיעשות, קצרה יד המדע מהושיע, ואפילו הדיאגנוזה קשה בימים הראשונים, דבר שגם אינו משנה למעשה, מאומה.

רבות ושונות מן התיאוריות על ההתדבקות, אך אף אחת מהן אינה ודאית. הוירוס של המחלה מוכר לנו, אך אין לנו כל ידיעה כיצד להתגבר עליו. ידוע כמו כן, כי הוא חי תקופה ארוכה מאד בצואה. לכן מגיחים, כי הלכלוך, בפרט בביוב, מהווה סכנה רבה, ואולם כנגד התיאוריה הזאת מביאים את העובדה כי המגפות הקשות ביותר ארעו בארצות תרבותיות, כשווייץ ושבדיה. כמו כן סבורים הרופאים, כי מצב התינוק אינו קשור עם מחלת השיתוק. אמריקה, אשר שם חולים בפלגין רב בנות ילדים בשנה, תשמש דוגמה לכך.

ברור עתה לכל הרופאים במדינה, כי הדבר החשוב והעיקרי לעשותו כאמצי מניעה, הוא להקטין במדה האפשרית את המגע בין הילדים. קיימת עתה נטייה חזקה לא לפתוח את קייטנות הקיץ, ולאסור את הרחיצה בים. אמנם רק מספר קטן של אנשים הבקיאים בשאלה סבורים כי יש לאסור את הרחיצה בגלל הסיכורים על שפת ימה של תל אביב, שאינם אידיאליים (הביוב המובא למי הים; בשעתו נערכו בדיקות של המים ונמצאו בהם חיידקים). הרופאים חושבים על איסור הרחיצה מטעם אחד והוא: ההצטננות הגדולה של ילדים מכל חלקי העיר, — דבר המהווה אפשרות רצינית ביותר להפצת המחלה. והוא הדין במועדוני נוער, וכי.

מספר החולים עד כה עולה בהרבה על מספר החולים בשיתוק ילדים בשנים הקודמות (בכמה מאות אחוז) אך יש להביא בחשבון כי האוכלוסיה גדלה עתה פי שלש, וכן שהערים לא היו, כפי הנראה, מודיעים על מקרי המחלה, לאמור — כי בשנים עברו היה מספר החולים גדול מאשר ידוע לנו. יחד עם זה סבורים המומחים כי בעוד חודש תחול ירידה במספר החולים מאחר שנקבע שמחלת השיתוק מופיעה בדרך כלל בתקופות מסוימות. אולם אם לא תחול הירידה כעבור חודש או חודשיים, יהיה זה אות כי מחלת שיתוק הילדים מסכנת את שלום הציבור, והיא עלולה ליהפך למגפה ממש. דבר שאין לראותו במצב הנוכחי.

תקציר קטן

(המשך מעמוד 7)

ריבוי הצרכים ובה בשעה צמצום הייצור משפיעים לרעת על מאזן הישלושים, והעיקר הוא — האטת גלגלי החרושת מקטינה את התעסוקה, גורמת לחוסר עבודה, ומצמצמת את כוח הקליטה.

שיטת הכלכלה הישראלית אין בה מצד אחד תכנון של מדינה, ומצד שני אין בה גם יומה קאפיטליסטית מפכה. הבעיה אינה אינפלציה או דפלציה. בלי התערבות הממשלה בהכוננת הייצור, למען רציונליזציה, התמחות בתי-חרושת בחלק הסחורות, ייצור המוני ממוכן וזול, — התערבות בעזרת השליטה על הייבוא והייצוא, חלוקת חמרי הגלם וקביעת מחיר הסחורות — נידונה התעשייה להמשך קפאון. בלי שינוי בתהליכי הייצור לא תיפתח דרך לתעשייה משגשגת. לשם כך הממשלה צריכה להעזר בצעדים יותר יסודיים. התקציב הממשלתי חולה במחלת "הקואליציה" הנוכחית כי עליו לא לפגוע לא באמידים ולא בפועלים.

שר האוצר העמיד בצורה ברורה את הבעיות הכלכליות שלנו, הציג את הסכנות האורבות לנו ושאלות שיש לפתור. אומר שלמה מוריאל (מאיר) ביקר, ממנהלי מחלקת העבודה של התאחדות בעלי התעשייה, "מה שחסר בנאומי זה הודעה ברורה של הממשלה על הקו שלה בעתיד או יותר נכון על שנוי הקו הנוכחי. בניין תקציב המדינה קובע בדרך כלל את הפוליטיקה הכלכלית של הממשלה.

שזמה מוריאד
...לקראת מהפכה...?"

כמו כן מתעלם שר האוצר מסקטור שלם של משקנו הפטור ממסים, ודבר זה פוגע בשיוון של סקטור פרטי וקואופרטיבי ובהתחרות חפה שית ביניהם בתנאים שווים. אם כמו שטוענים נציגי האופוזיציה השמאלית בכנסת עלינו לשאוף להלאמת המשק הפרטי, יש להבין את הפיקוח כשלב לקראת המהפכה הכלכלית הזאת, אבל היות ולשר האוצר ולחוגים האחרים ראים להנהלת המדינה ברור, כשם שזה ברור לי, שאין הדבר הזה רצוי כעת וגם איננו אפשרי, אי אפשר להסביר את הקו הנוכחי אלא בנמוקים הפוליטיים הנובעים מקיום האופוזיציה השמאלית. בזמן החרום שאנו מצויים בו יש צורך לאסור שביתות ולהקים בתי דין לענייני עבודה. המשטר צריך להיות חופש היוזמה הפרטית, המבוססת על רוחים המתקבלים על הדעת, משטר של הקפיטליזם הליברלי המשובח בריפורמות סוציאליות רחבות ושיתוף פעולה מלא בין גותני העבודה והעובדים.

זאבדור

הסגריה המוכרת אחים בזרנו בעמ

נערת "ארדי"

מחפשת סיסמא

נערת "ארדי" מחפשת סיסמא כללית לפרסום תוצרתה הכוללת ריבות, לפתנים מוצקים, ירקות ומצרכי מזון אחרים. הסיסמא צריכה להיות קולעת וקצרה ביותר, רצוי בחרוזים. כל ידידנו — הצעירים והמבוגרים כאחד — מוזמנים להשתתף בתחרות הסיסמאות וזכות

פרס של 40 ל"י

שינתן למחבר הסיסמא הטובה ביותר אשר תבחר ע"י הנהלת "ארדי". את הצעות הסיסמאות יש לשלוח בכתב יד ברור עם כתבתו המדאה של השולח, אל: נערת "ארדי", רחוב פרץ 3, תל-אביב המועד האחרון למשלוח: 15 יוני 1950

על עובדי וסוכני ביח"ר "ארדי" אסורה ההשתתפות בתחרות זו. הנהלת חברת "ארדי" שומרת לעצמה את זכות השמוש המלאה והיחידה בסיסמא שתבחר על ידה.

האנגלים כבשו שער יפו

זה, למרות גילו, והוא כיום בן 42, היה הבמאי של כל התקפות האורחים. הוא נמצא על המגרש בכל מקום, והוא היה אולי המסוכן ביותר מבין חלוצי האנגלים. קארטר הראה לנו מדוע זכה לפרסום במולדתו, והוא בעל קאריירה עשירה, אשר רק מעטים מבין שחקני הכדורגל בעולם יכולים להתגאות בדומה לה. נציין רק כי בתקופה שבין 1936 ו-1946 היה קארטר תמיד שחקן ה' נבחרת האנגלית הלאומית או מועמד לה. בשנת 1937, כששיחק בקבוצת "סאנדרלנד", הגיעה קבוצה זו למשחק הגמר על הגביע האנגלי, נגד קבוצת "פרסטון", וקארטר כ"קפטן" של קבוצת "סאנדרלנד" הביאה לניצחון ולגביע הבריטי מידי המלך עצמו.

מעניין שקארטר משתתף במשחק. קבוצת "האל-סיטי" לא מכבר. הוא הצטרף לקבוצה זו רק ב-1946 ומיד, אחרי כמה חדשים של משחקו, עלתה הקבוצה לליגה השנייה, וכעת היא תרפשת את המקום החמישי בליגה זו.

זמן מה שיחק קארטר גם בקבוצת "דארבי קאנטרי", ואם כי אין בו כבר

כשעלתה קבוצת "האל-סיטי" על המגרש של "הפועל" ביפו, כדי לשחק את משחקה הראשון בישראל, היו רק מעטים מאד שחשבו כי קבוצת "הפועל" תעמוד בצורה כה נאה נגד יריב כה מפורסם.

אנשי "הפועל" החזיקו מעמד, ואף היו להם הזדמנויות להשוות את ה' תוצאה, והשער היחיד, שהובקע בדקה ה-22 של המחצית השנייה, הוא שהביא את הנצחון ל"האל-סיטי".

תוצאת כבוד זו לקבוצת "הפועל" באה אחרי ששחקניה ניהלו במשך כל 90 הדקות משחק שקול, ובראש וראשונה יש לציין את עמידתה האיתנה של הגנת "הפועל", ובמיוחד המגן מלמד, שידע, בכל התנאים, אף הקשים ביותר, להדוף את הכדור ולהרחיק את הסכנה מעצמו.

האנגלים עוזרים

בשקט ובצעדים מאושרים עלו אנשי "האל-סיטי" על המגרש. היתה זאת הפעם עליה של אנגלים על מגרש ביפו — כאורחים, כדי להתמודד עם קבוצה ישראלית. זו הפעם הראשונה בתולדות הספורט בארץ.

קבוצת "האל-סיטי" היא קבוצה פרו-פסיונלית, התופשת מקום נכבד בליגה השנייה של אנגליה, ועד כה לא היינו עדים לביקור של קבוצה מקצועית אנגלית בארצנו.

כבר היו לנו הרבה הזדמנויות, להתמודד עם קבוצות אנגליות, אך היו אלה קבוצות צבאיות או קבוצות שהורו כבו בזמן המלחמה מיחידות צבאיות שונות, כנבחרות, וסיררו במקומות שונים בעולם לשם תעמולה. כך עוד זוכים רבים אנו את הופעתם של אנשי "ונדררס" ו"קורינטיאנס", אם כי בהרכב אותן הקבוצות היו שחקנים ידועי שם מה' ממלכת המאוחדת, וביניהם גם שנכללו בנבחרת אנגליה, הרי לא היתה זאת קבוצה שלמה, המהווה אגודה אחת. קבוצת "האל-סיטי" פתחה דף חדש בהיסטוריה של הכדורגל בארץ. במשחקה הראשון, אם כי לא הראתה את כל יכולתה, הרי ראינו קבוצה מאומנת היטב, השולטת בכדור, ששחקניה זריזים ומחזיקים את קצב המשחק מתחילתו ועד סופו.

קארטר הכריז

את תשומת לבו של הקהל כולו, מהרגע הראשון, משכה דמותו של ג'ק קארטר, המקשר השמאלי של "האל-סיטי" וה"קפטן" של הקבוצה. שחקן

השוער האנגלי רובינסון
...אבל לא בדיוק!

ג'ק קרטר (משמאל) קופץ
...הפועל" גם התקין...

אמציה ומיבצעיה היפים של הקבוצה היריבה, ומכבדה במחאות כפים סוערות.

סדר מופתי

גם הסדר, הפעם, היה למופת. מי שזוכר את ההופעה הראשונה של הק' בוצה התורכית "פאנרבחציה" על אותו המגרש של הפועל ביפו, כשרוב הקהל התפרץ על המגרש, ובמשך שעה אי אפשר היה להתחיל במשחק. שמח לראות הפעם ארגון מופת. וכאן עלינו לציין את מאמציהם של אנשי המשטרה וה' משטרה הצבאית, שכפי הנראה רצו להראות שאפשר להשליט סדר בשעת משחק גדול גם ביפו.

על אף תוצאה יפה, באופן יחסי, לטובת הפועל, אל לנו לשכוח שחסר לנו עוד הרבה בכדי להגיע לדרגת "האל-סיטי". ביקורה של "האל-סיטי" עורר התענינות רבה בקרב הצופים והספורטאים גם יחד, ושוב דאינו כמה צמא קהל הצופים להופעות ספורטיביות עם יריבים מעולים, אם כי כרטיסי הכניסה לא היו זולים ביותר באו קרוב ל-5000 איש כדי לחזות במשך שעה וחצי בדוקרב שקול ומחושב.

נדמה לנו שקהל זה בא על סיפוקו.

אלכסנדר אלכסנדרוני

קבוצת הכדורגל של "מכבי" תל-אביב מתכוננת לצאת לסיור ארוך בארצות אירופה. הארץ הראשונה בה תבקר קבוצת "מכבי" תהיה יוגוסלביה, ושם תפגש עם הקבוצה שביקרה אצלנו לפני חדשיים, "נאשה קריליה". מיוגוסלביה תסע קבוצת מכבי לצרפת, ומשם בלגיה ולהולנד. בכל המקומות הללו ייערכו משחקים עם קבוצות מקומיות.

שתי משלחות ספורטיביות יצאו בשבוע שעבר את הארץ. הקבוצה הראשונה כללה 16 בנות מ"הפועל" ו"מכבי", לתחרויות על אלי-פות אירופה בכדורסל בבודאפשט. ה' משלחת השנייה כללה שלשה טניסאים, שישחקו בעוד ימים מספר נגד נבחרת פולין במסגרת התחרויות על גביע דייוויס. כידוע עברה ישראל אלא משחק מיד לסיבוב השני של המשחקים הללו. (בינתיים שומעים אנו כי הבנות פספסו).

קרוב ל-150 זירות יעדה השלב הראשון של בנין האינדוסטריאלי הנבנה כעת ברמת-גן. האינדוסטריאלי יהיה מוכן לטקס החגיגי של פתיחת המכביה הש' לישית, שתתקיים בתג הסוכות שנה זו בארץ.

מבין החלוצים, אם כי לא הצטיינו בהבקעת שערים, הרי הראו לנו צורת התקפה מרוכזת, כשהחלפת המקום מבוצעת במהירות ובחישוב רב.

האנגלים תמהים

אסור לנו לשפוט לפי התוצאה של 0 : 1 שהשיגה "האל-סיטי" על יכולתה של קבוצה זו. הקבוצה האנגלית נתנה לנו שיעור מלא איך משחקים כדורגל

החזקן הגדוש נאבק עם ההגנה הבריטית
...וכמעט הבקיע שער...

כשכל תנועה מנוצלת, ואיך בוגים ה' קפה. יחד עם זאת, אין אנו רוצים לגרוע מערכם של אנשי "הפועל" ש' שיחקו בשבת האחרונה את אחד ממש' חקיהם הטובים ביותר (אם כי שורת החלוצים לא הצטינה במיוחד). כבר אמרנו בתחילה שהחלק הטוב ביותר של קבוצה זו היה שורת ההגנה, וכאן שלטון מלא מלמד, חייס וחודורוב, -- טריו נאה.

עם סיום המשחק פנינו לאחד מראשי הקבוצה האנגלית שיחזרה את דעתו על המשחק. הוא אמר כי לא קיווה שימצא בקבוצת "הפועל" יריב כה חזק, והוא שיבח מאד את שורת ההגנה שלנו.

תשואות לבריטים

המשחק בכללו התנהל בהגינות מלאה. היו מומנטים שעוררו התפעלות בין הקהל. כך קרה כשבוצקה לא פעם הרים את יריבו האנגלי מעל הקרקע אחרי שהלה מעד ונפל, ויתר שחקני "הפועל", הלכו, כפי הנראה, בדרכיו, ואחרי כל התנגשות מקרית לחצו את ידי יריביהם. בכלל היתה האטמוספירה ספורטיבית, כשהקהל מריע לא רק לכבוד הקבוצה המקומית, אלא גם למ'

ת'אטרון

ראווה כל מחזה

סוף סוף הציגה להקה צבאית א' ההצגה נקראת ראוה מוסיקאלית מאת יחיאל חגין ויחיאל מוהר. למעשה ההצגה היא מאת צבי פרידלנד בעזרת ניסן כגן (התוריאוגרף), ארנון אדר (המארגן והצייר), מ. זעירא, י. מירון, ד. סמבורסקי ושל פרשקו (הקמפוזיטורים).

יש להצגה מסגרת. מפקד הגדוד מתבקש להתיר לארטיסטים של הגדוד לעשות הצגה. הוא מתנגד בכל תוקף. יש לו חוכמה מושלמת בשביל להעסיק את אנשיו, אימונים ואימונים ועוד אימונים. מזכירים לו שדרוש גם בידור. בידור — אומר המגיד — הוא משחק צבאי, והיינו שאחמאת. ומיד הוא ממנה את יוסקה בניון, הארטיסט, לערוך תחרויות השאחמאת.

אבל הארטיסטים בשלהם. הם עורכים חזרות למרות האיסור. יש להם סופר, ויש להם במאי, ויש להם שויצר, וארבע בחורות ואקורדיוניסט, והם מתחילים להעמיד הצגה. בתוך כך קורים כמה פגמים. הבמאי (יהודה אפרוני) אין דעתו נוחה מן הביצוע, והוא עולה לבמה ומדגים להם דקלום. וזה קטע דאדאיסטי, חסר כל מובן, מצוין מאת יחיאל חגין. אלא שמר אפרוני צריך "לא למקמק" (כלשון המחזה עצמו) את הקונסוננטים, וביחוד לא להעלות את הגיגה, כי העלאה זאת פוגמת בצליל העברי.

פתאום (והדוב ניכר יפה) נכנס קטע לירי. נכון, שבקטע זה נאמרים דברי אמת. מובע בו כל חוסר היעדר של דור שאיבד אמונה. אבל בכל זאת הוא חסר קשר עם כל העניין. ויש בו גם מקום מסוכן. כשבחורה כמו רותי פונה אל הקהל (חיים!) ואומרת: "אתה, ואתה, ואתה — מה אתם רוצים?" יש סכנה רבה שהתשובה המתבקשת מאליה ("אותך!") לא תאחר לבוא.

בינתים באה ביקורת — המגיד. והוא מוצא את שמאי (חיים אברמוביץ) משחק עם עצמו בשאחמאת. המגיד שבע רצון מזה, ונוטל את המקום הפנוי, ונוחל מאת בפאנטומימה מוצלחת.

יש בהצגה כמה קטעי פאנטומימה. יפה הוא דני בניון (אריה אינזלס בכר), השויצר של הלהקה בריקוד המטאטא.

יש קטע של מחול קיבוצי (חתונה בבית-ליר) עם מוסיקה מצוינת.

ואז בא מחזה. הבמאי מחליט להציג משהו שיחבר את המגיד. המחזה הוא תפיסת מסתננים. את "המסתננים" ראו במחנה, ונעזרים אזעקה. בא המגיד ומוצא את כל אנשי הלהקה. מסבירים לו מי הם המסתננים, והוא נח מועפו ומתיר את ההצגה.

בינתים ראינו מחולות נאים, שמענו זמירות קולה של אולי שוקן הוא נעים מאד, וזה נוסף לצורתה) ונהנינו מאד. אבל דבר זה איננו יכול לשמש אילן לשחקנים. מבחינה לימודית אין ההצגה מועילה הרבה. כמעט שאין לאנשים מה לשחק. רקוד וזמר הם אמנות, בלי ספק, אבל לא עיצוב דמויות. רק דמות אחת, של המגיד, נתן לנו ניסן כגן (הוא גם שלימד את חבריו לרקוד), והיא טובה מאד, אם כי סטאנדארדית. ראוה מוסיקאלית אינה צריכה שחקנים טובים אלא בובות מאולפות כהוגן. לא זאת צריכה להיות מטרתה של הלהקה.

אם באמת צריכה הלהקה הצבאית להחיות יסוד לתיאטרון מקומי, חדש, צריך לתת לחבריה את ההזדמנות לשחק. ברור שאהובה צדוק ויצחק ברוק מאיר הם שחקנים, אבל בהצגה זאת אנם אלא מוקיונים (אמנם לא ראינו הצגה רשמית, לפני קהל, אבל הרי אין פה מקום לשינוי יסודי).

השירה חזרה לתיאטרון.

מאת סופרנו בברודווי הרי בן.

מזה חודשים מוצג בברודווי, בהצגה רבה, מחזהו של ס.ס. אליוט, "המשיח מבקר ב"ל-דה-דו".

רק לעתים נדירות מזדמן לו לשחקן להיפגש עם הדמות אשר אותה הוא משחק. אך דבר זה קרה השבוע לשמואל פישר. בשעה שהדביק לעצמו את הזקן הדרוש לו כדי לשחק את המשיח משך רות רוטשילד ב"אופנבך בתל אביב" נפתחה לפתע דלת חדר ההלבשה ופנימה נכנס — המשיח "האמיתי" (ראה תמונה). הלה שמע על אודות ההצגה ובא כדי להיחכך אם אמנם מגלם פישר את דמותו בנאמנות...

"מסבת קוקטייל" והצגה זאת נאמנה סנסאציה ובעיני מכמה בחינות. כי ראינו שית, אותו מחזה עצמו נכשל, כשלוך חרוץ, כשהוצג באדינבורג, בעת הפסטיבאל — ושנית — אליוט.

ההצגה שתמשוך קהל כה רב צריכה נתונים מסוימים. בודדולי לא תתפא לראות ויצוגה של מחזה מוסיקלי ("אוקלאהומה") או הומוריסטי ("המנונים על אבא") או מצחיק ומבעית כאחוז ("אורגן ותחרה ישנה") או אנושי עד כדי לגעת אל לב כל אדם ("מות זבן"); אבל מוזהו של אליוט, עם כל זמיריטיקה שבו ולשונו המעורפלת, נומה כי אין בו כדי לכבוש את הקהל הרחב. ובכל זאת נערכות ההצגות ללא הפסקה, ערב ערב, בפני אוזמות מלאים, ולפי כל הסמנים הרי הוא הסנסאציה של העונה.

ומחבר נחשב לגדול השירה האנגלית המודרנית. הוא יליד אמריקה אך לפני שנים רבות השתקע באנגליה, מאחר שלא יכול, לדבריו, להשתגל "למאטריאליזם" ולדמוקרטיה המופרזים של מולדתו. באנגליה עבר אליוט דלת וקאית חוקית, ובזאת אפשר לקבל רמז על דמות עומה. לפני כחצי שנה היה מעורב בשערורית הפרס לשירה שיתון לעזרא פאונד, אשר שיתף פעולה בזמן המלחמה עם מוטוליני. (פאונד נמצא עתה בבית חולי רוח). אליוט היה בין תומכיו העקריים של פאונד. אולי כעת יובן מדוע אין שיריו של אליוט בהירים ביותר.

העלילה במחזה "מסבת קוקטייל" היא פשוטה: שני זוגות — בעל ואשה, ואהובתו ואהובה, שבוגדים בבעל ובאשה ומתאהבים זה בזה. יש במחזה גם רומאנטיזם, המנתח את הנשמות ומגלה את הסודות. וסיום רומאנטי: העלמה שמן הצד נוסעת למרחקים, ושם תשהה כנזירה עד סוף ימיה. זה חבל, משום שהשחקנית היא יפהפה.

אבל לשון המחזה היא מליצית, עמוקה ומסובכת כל כך, עד כי אין לרדם לסוף דעתם של ההרפתקנים, ובעצם אין זאת דעתם בכלל, אלא המשורר עצמו הוא המדבר מפיותיהם, ומבקש בדרך של עלילה אוילית זאת למצא פתרון לכעיות שאינן קשורות למעשה לענין האהבות המצטלבות.

ובכל זאת מלא האולם, והקהל נהנה. ושוב רואים אנו משורר הכובש את הבמה, כבראשיתו של התיאטרון היאירופי.

יצחק ורתי ב"להקת הכרמל" התשובה מתבקשת מאליה...

שני משיחים ב"ל-דה-דו" מי משיחה הרברבן?

אינתי נלדית?

הינא
מעניקה
400-
במונחים כי

ליוס הולדתך

גם את/ה יש בידך לזכות במחנה

והדבר פשוט בתכלית: חלץ את צוארון הניר הענוד על כל שפופרת של

תיאפון או ביצאפון

והדבקת אותו על גלויה ורשמית בה יום הולדתך, את שמך ואת כתבתך, גלויה זו עליך לשלוח ל"ת י א" בע"מ, מח' 11 תל-אביב ת"ד 1483.

היאפון

משחת השמפון ללא סכון

ביצאפון

השמפון עם סגולות החלמון

לדקה מקצועית למחצה דרושים

שחקנים

נוספים. לפנות: בכתב, למזכירה, נועה גלעד. ת.ד. 2504, תל-אביב.

מאת פוטו ברנר תבקש איך במצלמה להשתמש

בקנותך מצלמה, חלקים, פילמים, פלטות, נייר וכו', עומד לרשותך נסיון של 25 שנים. בתוך בית מסחר ראשון במקצוע. פיתוח, העתקות, הגדלות, מכירה, קניה. החלפה. פיתוח מיוחד של פילמים קטנים.

(EXTRA FINE GRAIN)

סלון 4137

פוטו-ברנר
חיפה והחלום 31
פנתרה שפיידא ט. 4137

יאשה, נקניק ופינג'פונג

לנו, כי הוא ביקר בארץ לפני שנה. במה התמחת? — שאלנו, ועל כך הזדו להשיב: "ראדיוולוג, אבל — חס וחלילה, לא כרופא באתי אלא כידור של חפץ. ברוך השם, חפץ בסדר גמור. יאשה ואנכי ידידים אנתנו מזה שנים, ואם כי אני מרבה לשמוע את נגינתו, ביקשתי להאזין לה דוקא בישראל, ולכן באתי..."

מולנו הלכו ונערמו המוזות של "החפצים" — 11 במספר, שלא לחשוב את התיקים, המצלמות וחפצים (ממש) אחרים, שהובאו על ידי פקיד המכס. לא נודע לנו תוכן המדויק של המזו, דות, אך ברור, כי באחת מהן נמצאים מכשירי פינג'פונג, שבלעדי קשה לכנר להנות מן החיים. ידיו של חפץ אינן זריזות בנגינה בלבד; גם בפינג פונג מצטיין הוא, ביחוד מאז 1939, כאשר הודמן באניה עם יפאני אחו, מומחה למשחק זה וממנו קיבל הוראה יסודית, ששינתה לחלוטין את גישתו של חפץ אל המשחק... הנהלת התזמורת לא שכחה להכין שלחן מתאים בדירה, שבה יתגורר הכנר בזמן שהותו בארץ.

איך עושים את זה

משיבנו ליד השלחן בחדר האור-חם, הצגנו לכנר שאלת תם: "הכל יודעים כי אתה גדול הכנרים של ימינו, אך אולי תוכל להסביר לנו כיצד אתה עושה את זאת?" חפץ צחק וכעבור רגע השיב בשאלה: "אולי תוכלו אתם לגלות לי את הדבר?". הכנר סיפר לנו, כי הוא כבר אינו נגן על פי אסכולה זו או אחרת. הוא מתאמן לעתים 15 שעות ביום ואילו בימים אחרים רק — 15 דקות. ביום הקונצרט הוא אינו מנגן כלל, ואילו ביחס להופעות משתדל הכנר שלא להרבות בהן, וביחוד לא בימים רצופים, מאחר שהדבר לא רק מעייף, אלא גם יוצר כעין חלל ריק בחוויה של הנגינה. אם כי אנו יודעים הרבה ומבינים הרבה על "תהליך הפקת הצלילים", קשה לעיתים להסביר את הכל

"כוכב בשמי לוד" — השמיע מי שהו מבין הנוכחים בשדה התעופה את קולו החור, כאילו דיבר על פנקס תלשים. כחמש דקות אחר כך, לאחר שחנה האוירון בשדה ומתוכו יצא ה"כוכב, היה זה כאילו ירד לפתע יאשה חפץ מהאולימפוס...

גאון הכנור התגלה בפני אלה שחיכו לו ברטט כבשר ודם, כאחד מאתנו, אמר "שלום" ועוד הוסיף, "הה, הייתי כאן לפני 18 שנה — מה התרחש בינתיים בארץ הזאת!"

האנשים נשמו לרוחה. זה הזכיר את האפיוודה עם הכנר הוירטואוז ב"אנגליה, "שקרה לו משהו" בזמן הקונצרט והשמיע שני צלילים מוויפיים. למחרת כתב אחר המבקרים: "סוף סוף!.. אמש שמחנו מאד לגלות כי מר חפץ הוא בשר ודם, שאף הוא

האדון והגברת גנסרסצקי, זוג עשירים מתל אביב, נודדנו ב"חברה גבוהה לארוחת ערב ב"מלון "השרון". ליד השולחן התנהלה שיחה על מוסיקה ו"מישהו באותו מעמד הזכיר את שמו של בטהובן.

"בטהובן?" — העירה הגברת גנסרסצקי — "ראינו אותו בש"בוע שעבר בקולנוע בית העם בתל אביב."

דממה רבת משמעות השתררה סביב השלחן. איש לא הוסיף עוד מלה עד סיום הארוחה.

ומשעלה חזוג לחדרם, התפרץ הבעל: "בהמה שכמותך, כמה פעמים אדמתי לך שלא להתערב בשיחות על נושאים שאינך בקיאה בהם!"

"מה עשיתי? מה זה כל כך רע?" התפללה האשה.

"מה? בטהובן בקולנוע, בית העם? מקום אחר לא מצאת כבר? איפה שמציגים סרטים בלשניים? בכלל בטהובן בקולנוע? את לא יודעת שהוא הולך רק לקונצרטים?"

מסוגל לטעות פעם. זה היה נהדר! אכן חפץ איננו מכונה..."

יאשה ופינג'פונג

כאן, בשדה התעופה בלוד עמד אותו חפץ הבשר ודם, מלווה על ידי אשתו היפהפייה, הפסנתרן המלוה שלו ורופאו. חוץ מאלה — שני חברים קרובים מאד ללבו: סטראדיוואריוס וגבנארי, שני הכנורות היקרים של האמן, המוני חים בתבה חומה אחת, שאותה אין הכנר מוציא מידו אף לרגע, אפילו כשהוא שותה קפה או חותם על מסמך בלשכת המכס. "אני בוחר בכלי על פי מזג האויר ביום הקונצרט, מצב הרוח, וחישובים אחרים", הסביר לנו בהצביעו על התיבה.

"מונייה, היכן הנקניק?" מאחורינו עמד הצייר ראובן, מכרם וידידם של רוב האנשים המפורסמים. מסתבר, כי מונייה הוא עמנואל ביי, הפסנתרן המלוה את חפץ מזה 16 שנה. ומונייה לא שכח. הוא הגיש לצייר, הציר לשעבר, גליל עטוף נייר, שאינו משתמע לשתי פנים. ובני עוד הוסיף, "סטריקטלי כו"שר".

כדי לא להשאיר כל ספקות פנינו אל הפסנתרן: "יהודי?" הוא חיך בתמהון: "מה פירוש? איזה שאלה! לא רק אני, אלא גם אבי, וסבי, ואבי סבי — כולם היו יהודים. אולי תתפלא, אך שמם היה תמיד ביי". כדי להשלים את המשאל פנינו לד"ר לסמן, הרופא: "ואתה, דוקטור?" "אפילו מאד" היתה תשובתו של לסמן, שהוסיף וסיפר

"יום חים"

(המשך מעמוד 9)

החצוצרנים של אחת הקבוצות היו מיות עוררו קצת את הנרדמים. מוסיקה צבאית לתהלוכה השמיעה תזמורת הצ' תודות שישבה למרגלות במת-האורחים, אבל החצוצרנים והמתופסים הצעירים הצועדים בסך, דומה שלא שמעי בכלל את צלילי המוסיקה שסופקה להם. הנ ערים המשיכו לתקוע ולדפוק בעוד הם עוברים ליד התזמורת עצמה. המהומה הזכירה בדיוק את בתי המלאכה לבנין אניות בשעת תעסוקה מלאה.

אחרי שורות הנערים והנערות באה רשרשת של כעשרים כלי רכב, מהם הנושאים תבניות אניות — "יצירת אירופה" ואניות סוחר ישראליות. סירת מפרש נמשכה אחרי מכונות משא, ועל תרניה וחבליה נאחזו צופי הים בצורה לא-מלחית כלל. המוצג הריאליסטי ביו תר היה, אולי, ההשואה בין שיטות העבודה בנמל תל אביב בשנת 1936 וכיום.

בעוד מכונות המשא והמדלים מת-גלגלים לעבר אחד של המגרש, הסתדרו הנערים והנערות בשורות לא ישרות בעבר השני. כמה מהם המשיכו לתקוע ולתופף חרף מאמציו של מנהל הטכסים לשמור על השקט בעוד נואם אחד או שנים מנסים לדבר במיקרופון.

אי מנוחה זה בזמן הנאומים היה מובן. אבל מנהל הטכסים צריך היה לחזור ולבקש כמה פעמים כי יפסיקו הנערים מתקיעותיהם בכדי שתוכל תזמורת לילי בן-שמן להשמיע משהו. עד כמה שתזמורת קטנה זו היא פופולא-רית, לא התאימה משום מה לתוכנית יום הים. בכל אופן, לא יכלה לתפוס טון במשך עשר דקות, עד שהורד פסני תר מעל מכונות משא, וגולגל אל הב מה. כנראה שמישהו שכח לעשות זאת מקודם. במשך עשר דקות אלה הצליחו העתונאים, שראו כי אין שם אנשים חשובים, להסתלק מהמקום.

השתא הפך יום הים לחגיגת צופי ים. דבר יפה, חגיגה של צופי ים, אבל למה להסתחת בשם "יום הים"?

כשמדובר בנגינה יפה, הדבר מוזכר את הסיפור על האדם שהתלהב מנוף הטבע ושאל את האכר כיצד הוא עושה זאת. סיפר לו האכר כיצד משקים קוצרים וזורעים, שנה אחר שנה, עונה אחר עונה, מזה דורות, מאבות אבותיו. וסיים: "וכך הטבע הוא יפה..."

כאחד היודע היטב את מעמדו בעולם המוסיקה, סירב הכנר להשיב לשאלה: אילו מהיצירות שנכתבו לכנור במאה שלנו היא לדעתו הגדולה ביותר. "ה" דבר יכול לפגוע באחרים", אמר. "אוכל רק לצטט אחדות מהיצירות הגדולות שנוצרו בשביל הכנור בימינו, למשל הקונצרטות מאת פרוקופייב הרוסי, ויליאם וולטון האנגלי ולואי גריגברג האמריקאי" (את כולם הקליט חפץ בא"מריקה). זה עתה הגיע הכנר לעיבוד מספר מאה שלו. בין עיבודיו האחרונים נים של יצירות אחדים לכנור נמצאים פרלודים לרחמנינוב ויצירות מאת מטנר. לפני זמן מה סיים חפץ שני סרטים קצרים — נסיון חדש בממלכת הסרטים, להחזיר אמות בהמונים, שעוד טרם ידוע אם אמנם יתקבל יפה בעולם. מכאן יסע הכנר ללונדון כדי להקליט שם כמה יצירות שיכל כברה אנגלית, אך עדיין אין הוא יכול לגלות מה היצירות שיקליט. "יש סודות בעולם התקליטים".

בראהמס ונקניק פריסאי

משהו התעופה בלוד נסעו חפץ, אשתו וידידיו לבית המרוח אשר ברחו' בות, ביתו של וייסגל ממכון וייצמן' אשר בו כבר נעשו ההכנות הדרושות. במקום נמצא מנהל המשק, שתי משרות ודאנו לאספקת ביצים ובשר שלא תבייש את הארץ. אורחים כחפץ ומשפחתו נהנים ממעמד של דיפלומטים במדינה, ועל כן אין להניח כי ירגישו במשטר הצנע, הגם שאותו נקניק, שהביאו אתם מפאריס, עלול להסור להם בביהם המסודר... בו בערב האזין חפץ לקונצרט התזמורת הפילהרמונית, שהועבר ב"קול ישראל". (אכן, חפץ הוא אחד מאותם המוסיקאים הנדירים המאזינים גם למוסיקה של אחרים). למחרת לבש הכנר את הסודר המיוחד שלו המיועד לחזרות ונסע לחל אביב לפגישה ראשונה עם התזמורת: "חזרה של הקונצ'רטו מאת בראהמס.

יאשה חפץ בדרתו מן המטוס
אשה יפה ושני כנורות

יאשה (מימין) מחזיק את כספו
הנקניק אינו חייב במכס

ולאדימיר מאיאקובסקי היה קומוניסט נלהב ומשורר גאוני. אם הוא אומר ("בקול מלא") "לי הצפצוף על ברונוזה — משקלה נח. לי הצפצוף על דוטב" שישירב. מה ערך לתהלה? — הן אנו משלנו, מצבת-עד יהיה-נא לכולנו ה-סוציאליזם הבנוי בקרב" — אנו מאמינים לו כי בזאת רצה.

כי כמו כל דת אחרת גם הקומוניזם הקים מקרבו נביאים, שהיו מסוגלים להוכיח גם את מבצעי הקומוניזם

ולאדימיר מאיאקובסקי

"על תפוקת השירים בפוליסטבירו..."

עצמם. את השיר "יושבי עצמם לדעת" כדאי להדביק על קירות מוסדותינו הצבוריים פה. הפקידים לשיבות מתפ"ז ות"ע ועד שהוא רואה את הפקידים נקדעים להצאם כדי שיוכלו להספיק מספר ישיבות רב יותר, הוא מביע את כיסופו: "הו לוא רק ישיבה אחת ויחידה עוד — בדבר עקירתן של הישיבות הללו".

את טעמה האמיתי של שירה מהפכית ניתן נותן הוא לנו (מבקר תוך משורר) בשיר "לסרגיי ייסנין". הוא מלגלג על המסבירים את קצו של ייסנין בתאוחתו של זה לאלכוהול. "כי מוטב למות מזדקנה מאשר משעמוות". ומבאר: "לע" טים קשה זמננו הניחר. אך אמרו אתם, נכות-ונכיהמוח, אי, מתי, ואיזה מגי דולים בחר דרך, שכלול יהיה ונוח?"

וכמה דברים על הצורה. המתרגם הוא אלכסנדר פן. כשקראנו את שיריו המקוריים, חשנו כאילו הם מתורגמים מלשון אחרת. דבר זה לא צריך היה לפגוע בשירים שהם באמת מתורגמים. אבל אין זה התרגום האידיאלי, כי אין כל צורך שהקורא יהיה נזכר בכל עמוד שאין זאת צורתם המקורית של הדב-רים. נוסף לזה מזלזל המתרגם בלשון העברית, אבל אפשר שזה חיקוי לחידושי הלשון של המקור.

דבר אחד לא נהלם לנו, והוא צורת הדפסתם של השירים. מדוע המלים "על תפוקת השירים בפוליסטבירו הרצאות לוא ירצה סטאלין" צריכות להידפס כך:

על תפוקת-השירים
בפוליסטבירו
הרצאות
לוא ירצה
סטאלין. — ?

ובסוף בדיחה אחת. לספר הקדמה, ובה כתוב: "שניסו במלוא הניחון וה-ריקנות להפתיע את לב הקורא הנבון בלוליינות מילולית", ואת הדברים האלה כתב שלונסקי.

אפתעה נעימה

נטלנו את הספר, ונסינו להתגבר על התאורים שבתחילתו. אלה היו כתובים בסגנון הישן, המתחכם, או בקיצור: המשעמם. אבל תפקידנו היה לקרא, וקראנו.

ופתאום צלצל שעון רחוק. השעה היתה שנים אחר חצות.

היינו מרותקים לספר שעות תמימות, ולא חשנו כי עבר הזמן.

הספר הוא רוח ימים מאת אהרן מגד (הוצאת הקיבוץ המאוחד).

יש בספר זה הרבה קטעים שהיינו מוותרים עליהם, ודוקה אותם הקטעים המתמרים להיות ספרות. אבל יש בספר זה הרבה אמת. הנה — זאת היא אשר החזיקה בנו משך כל אותן השעות של קריאה.

הננו מיעצים לקורא לא להתחיל את הספר מתחילתו. הספר הוא סיפורים אחדים (לא כולם סיפורים של ממש: יש גם מסכות תאורים בלי סיפור). ואם יתחיל הקורא מהספור "הסערה" או מ"המסיבה", יש להניח כי גם הוא יחוש, כמונו, את האמת החודרת.

במקום שמנית מר מגד לאמת שתד-רום, אין הוא מקפיד ביותר על הצורה. אפשר ימצאו עוררים על הסטנוגרמה של מחשבות האנשים, על המסירה המ-דויקת של הלשון המשובשת, עם המלים שפעם היו ערביות או גרמניות. אבל הכול יודו כי התוצאה משכנעת.

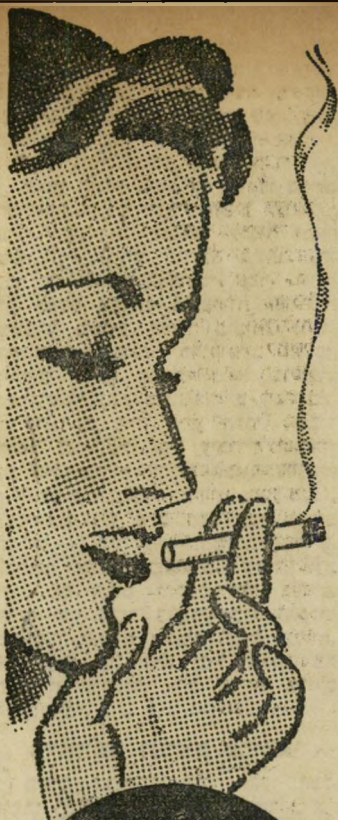
מה אנו רואים ב"הסערה"? — קיבוץ (בעצם, רק חלק של קיבוץ) שהתישב על שפת הים, ומנסה לעסוק בדיג. הדייגים הפליגו בספינה, ובים החלה סערה. רובה-לה היה בין המפי-ליגים, ושוש, אשתו, היא בין המצפים לשובר. ולאט לאט עולה המתח. אנו עוברים עם הסופר על כל אנשי הקיבוץ ונשייו, על שיתותיהם, יחסיהם, וכי-לותרם, תקוותיהם, ומחלקת הדיג של הסוכנות היהודית, עם הכפר השכן, רק מתוך הצפייה עצמה, מתוך המצפים עצמם, והמתח עולה. שוש קרובה ל-היסטוריה. לוא ישוב, לוא ישוב! ואנו שומעים על פרשת יחסיהם של שנים אלה, שאהבה כמו שלהם לא היתה מעולם, ואנו מחשבים עם שוש בארגו-הכולל את מזכרותיה, ואנחנו מקיצים אתה אל הבוקר השקוף.

בספור "המסבה" ניתן לנו נכה ב-חברת בריאים, והוא מר, והוא תוקפני, וצר לו על גאולה שגדמה לו כי נקטעה ממנו עם רגלו (אף שברור לנו כי לא זאת היתה הסבה), והוא כועס על ידיו שאינו פונה אליו מיד בה-כנסו, עד שהוא מתפרץ בגלל משהו שטותי, ובינתיים ראנו את כל המסובים, והכרנו את נפתלי עד תוך תוכו, והכול כה קרוב לנו, כה נוגע בנו.

משורר המהפכה הרוסית

הננו מצטערים על שלא הכרנו את ולאדימיר מאיאקובסקי מ-קודם. את השירה הרוסית שאחרי אוקי-טובר הציגו לפנינו המתרגמים בדמות ייסנין, שעם כל כוחו בשירה לא שכנע באמונתו בקומוניזם, ואכמאטובה, שספק אם מייצגת היא שירה קומוניסטית או רוסית סתם.

רגלים אנו לקרא משוררים היושבים כאחד מפסלי בודא, עם חיוך שבע-רצון על פרצופיהם, ועיניהם לטושות אל סבוריהם של עצמם. פה שומעים אנו שירה חברתית, שבעיותיה הקיבוץ וקר-לה התנועה, הכלל. מאיאקובסקי אינו נעלם כפרט, אבל הוא נשאר רק פרט, ולא עקר הדברים.

כחובן
מטוסיאן

תקליטים
לפספון
אברהמסון

תל-אביב
רחוב בן-יהודה 9

הידוע לך על האיכות
המשוכחת של עבודת
ק ש ת ?

ק ש ת מנקה וצובעת

סמינר לגזירה ותפירה

(מחזור שני)

בהשתתפות מורים מעולים ובהנהלת
הגני בלה גרודזנסקי

מחברת ספר "הגזירה",
תל-אביב, החשמונאים 32,
זמן הלמודים שנה, והגומרים
מקבלים תעודת-מורה.
ה ת כ נ י ת :

- (א) גזירה ותפירה אינדיבידואלית (סלונית);
- (ב) גזירה ותפירה כמותית (קונפסיה);
- (ג) דוגמתיקה גבוהה;
- (ד) טכסטיל ומניפולציה;
- (ה) מגזרות -- PATRONS;
- (ו) ציור-אפנה וציור אורגמנטלי;
- (ז) דידקטיקה, רקמתייה, פסיכר-לוגיה ואנאטומיה.

ההרשמה:
משעה 11—1 אחה"צ במסד.
מספר המקומות מוגבל
ההתחלה

קוראי "העולם הזה" מוזמנים
לשדוח אלינו תשכצים מפרי
רוחם.

הבטחון ההדדי

של חברי קפת'עם

אגודה הודית בע"מ
(נוסד בשנת 1922)

בטוח עממי
באמצעים זעירים

פרטים במשרד:

בבנק קפת'עם בע"מ

זרנו הרהיטים

זמיר את גולדמן

מבחר גדול של רהי-
טים פורגיר ובוק,
מוכן וגם לפי
הזמנה. כמו כן
ספות-עץ וברזל
ומקדרים.

יפו, ר' ביסטרוס 322
על יד בנק עיתומן

„מרפסת? מ. אפשר. אבל הביאי לשם סיגריות ובקבוק יין ושמיכה“.

„למה לך כל אלה?“ שואלת היא.

„כשאני רואה אותך נעשה לי קר“, אני אומר, „ולכן צריך יין ושמיכה. והסיגריה בשביל שלא אשתעמם“.

ואני רואה שהיא מהססת, וקם מה כורסה, ומפקה, „בעצם“, אני אומר ומסתכל בשעון.

„לאן אתה ממנה?“ היא שואלת.

„הביתה“, אני עונה, „משעמם לי פה“.

„זה לא יאריך יותר משתי דקות“, אומרת היא במהירות.

„טוב“, אני עונה בקול עצל, מבעד לסיגריה שבתוך פי.

היא ממחרת לצאת את החדר וחר-זרת עם חבילה, ואני יוצאים למרפסת.

„איזה ירח וכוכבים“, אומרת היא. „הפסקי“, אני אומר לה, „זאת דקוראציה ישנה. כבר לא באופנה“.

ואני מוריד את עצמי לתוך ספה שעומדה שם מששת ימי בראשית, אבל יש לספה זאת מעלה גדולה: אין לה קפיצים, ולכן אין מה שיחרוק.

„התקריב הנה“, אני אומר לה, „אינני אוהב להרים את קולי“. והיא מתקרבת.

„את יכולה לשבת“, והיא יושבת. ואני מרגיש שלחץ הדם עולה אצלי במהירות, ולכן אני חוטף ומרצה לה הרצאה שכול מלה שניה בה היא מהמלון הלאטיני של הדוקטור השכן שלנו, והיא מקשיבה לי בפה פעור, וזה מרגיז אותי, ולכן אני מנסק אותה.

מה אתה לוטש עיניים?

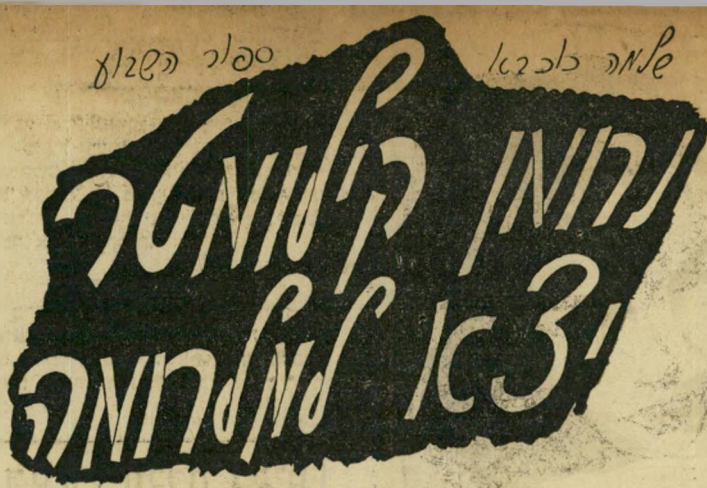
אחרי הנשיקה השביעית, כשראיתי שאני כבר מבולבל כהוגן, קמתי פתאום, וברחתי לתוך החדר. איזה פרצוף ניסה לעצור אותי, אבל שמתי אותו במ-

קומו, ותקעתי לתוך כיסו כרטיס ביקור של רופא שיניים, חבר שלי שנותן לי ארבעה אחוזים מכל פאציינט שאני שולח לו, והשחלתי את הגז, ועצמי דרך הדלת, דרכתי לעצמי על הגז, והשארתי חלל ריק במקום שהיה גופי.

אבל, לעזאזל, רק אז התחיל הענין. למחרת אני כבר עוד פעם אצל יוכבד, והטון אצלי כבר לא כל כך משתעמם, ואני מומין אותה, וכן הלאה וכן הלאה.

וכעת, ככה זה. אם ערב אחד היא איננה פנויה, אני הולך להתאבד. וכך בכל ערב, עד שאגיד לה או ש או ש. חכה, מה אתה ממנה? אל תסתכל איזה מספר אני מצלצל.

קורות נחמן קילומטר שהתנדב ללמד את יוכבד גרייבל פרק בנימוסים ונוכח לדעת שיש עוקץ בפסיכולוגיה...

במקרה גפרור? והיא קופאת כמו בשר ארגוניני ואני נכנס פנימה. ובפנים יושבים חמשה זוגות המזכירים לי את הספר של ויקטור הוגו הנקרא „עלובי החיים“. והאף הנמוך ביותר שם הגיע רק עד לתקרה. ואני נגש לארגו המוסי-קלי, ושם תקליט רועש. וזה משפיע עליהם כמו רעידת אדמה.

והם כולם נותנים בי עיניים, ויוכבד נגשת אלי כמו חתול אל עכבר ואומרת לי בחיוך מקריש „מי אתה?“

„לא חשוב מי אני“, אני עונה לה, „אלא מה אני. את הססנית, וזה לא טוב בשבילך. לפי תנועות ידיך אפשר לראות שאת חלשת אופי. זוויות פיך מעידות כך שאין לך יציבות נפשית“, וכך אני ממשיך לשפוף עליה מלים של בית מרקחת, בקטש כזה, כמו פרופסור מהאוניברסיטה של בירות. ותיכף לזה, בלי לחכות לתשובה, אני נגש לשולחן הנושא את הבקבוקים, ומזוג לעצמי כוס, ובלי להניד עפעף משלש את המשקה בדרך הקצרה בי יותר לתוך מרתף היין הפרטי שיש לי בבטן.

ויוכבד אומרת: „הוא סתם מפטפט. בואו נרקוד“. ואני אינני מפנה את פני, וממשיך להפגין בפני החבורה את גבי. ההפגזה שלי מרככת את המסרה מעט מעט, אבל רק מעט מעט. ולכן אני עובר בין הווגות הגוררים את רגליהם על הרצפה, יושב באחת הכור-סות, עם סיגריה ביד אחת וכוס ביד שנית, ומסתל לתקרה.

ואו אני מרגיש שמישהו נגש אלי, ואני אינני טורח לראות מי זה, אבל הקול הוא של יוכבד, והיא אומרת: „לא התכוונת ברצינות למה שאמרתי?“ ואני אומר: „גברתי, אינני ליצן“. והיא אומרת: „האם אני באמת נראית כזאת?“ ואני אומר: „גרועה מזאת“. ואז היא מתחילה רועדת כמו שק חול המשמש לאימון האגרופנים, וקולה מאבד שתי מעלות קור, והיא אומרת: „אם כך, אני דורשת ממך שתספר לי הכול. בלי משוא פנים“.

ואני, בקול משתעמם כזה: „לא זה המקום. קשה לי להתרכז בתוך רעש כזה ובתאורה כזאת“. ואיפה? שואלת היא. „באיוה מקום בחוץ“, אני אומר, „במקום שאוכל להתרכז“.

„מה דעתך על המרפסת?“ שואלת היא. „יש לנו מרפסת רחבה, ושם לא יפריעו לנו“.

ואני מואיל להוריד את מבטי מן התקרה לאט לאט, ופונה אליה באדי-שות, ומביט בה כאילו לא הבנתי בדיוק על מה היא מדברת, ואחר שאני מנער את האפר מן הסיגריה, אני אומר:

המתנדב. ואני אלמד פרק את — יוכבד גרייבל.

ואחרי נאום זה משתרר שקט כזה שבית קברות לעומתו מקום רועש. (חוץ מאחד שכמעט נחנק בעוגה והת-חיל משתעל). כי יוכבד גרייבל היא לא סתם חתיכה, אלא משהו. היא כמו תחנה מטאורולוגית, שרגליה על הארץ וחוטמה בעננים, והכול יודעים כי להגיע לעננים זה לא כל כך קל כמו להדליק סיגריה.

ואז קם נחמן ומתנדף כמו המשכורת החודשית, ואנחנו מתחילים להתערבב אם ייצא מהענין חי או מת, וההתערבויות הן 10 : 1 לטובת החברה קדישא.

כמה ימים אחרי זה, ואני בדרכי לבקר את שושו גרם (שאבג ויכוח ידידותי נתקל באגרוף ואיבד חמש שיניים), והנה אני פוגש ברחוב את נחמן קילומטר והוא זורח כמו נורת חשמל 1000 ואט שהתפוצצה.

אני ממנה נורא. אבל הוא מציע לי סיגריה, ואם נחמן מציע סיגריה בלי שביקשת ממנו חצי שעה זה סימן שקרה משהו, ולכן אני נכנס איתו למקום קרוב, ומוצץ סיגריה ומי שפכים שדב יוסף קורא להם קפה, ושומע סיפורו של נחמן קילומטר.

זה רגש עצום להיות מנצח (אומר נחמן). אבל, אתה יודע, לעולם לא תדע אם אתה מנצח או מתחרבן. אל תסי-תכל (אומר נחמן), כי אני צריך לצלצל ואינני רוצה שתדע למי אני מצלצל, מפני שאני מצלצל אל יוכבד.

אל תשאל שאלות (ממשיך נחמן) מפני שלא אגיד לך כלום. אבל דע לך שאני יוצא הערב עם יוכבד וגם מחר וגם מחרתים ואם ערב אחד היא לא פנויה אז אני מתאבד, ואני מקווה שבעוד ימים מספר אוכל להגיד לה או ש או ש ולעשות חתונה.

אתה זוכר איך התנדבתי לעשות אותה דוגמה לכל הבחורות. ובכן יום אחד מודיע לי מאיר כי-כבד שאלו התחנות המטאורולוגיות של העיר ועל ידי הבית יהיה מקום חניה. שאלתי חליפה מאחיו של זיק וחולצה לבנה מאבא של משה ועניבה מצאתי בפה הזבל, ולוחית שתי לירות, והלכתי אל יוכבד. שני בתים לפני ביתה לקחתי טאכסי, והנהג קילל אבל צריך הייתי לעשות רושם. ואני עולה במדרגות וסופר אותן בשביל שאדע בדיוק אם אצטרך להתגלגל בכולן, ואני תוקע סיגריה לפי, ומצלצל בדלת.

פותחת לי את הדלת יוכבד ואני מרגיש כאילו פתחו דלת מן מקרר חשמלי, והיא אומרת „כן. מה אתה רוצה פה?“ ואני אומר „אולי יש לך

באחד הערבים, ואני כדרכי מונח בכל כובד גופי פלוס שתי מנות פלאפל באחד הכסאות המרופדים של קפה „גור“, ועיני מתרוצצות לכל הכוונים כמו ש-למדתי משוטרי התנועה, עד שנאחז מבטי בעניבה צהובה עם כתמים סגולים אשר לפיה אני מזהה את יוסי אלפיים (הוא איננו יודע לספור פחות), וה-פסיכולוגיה של פרצופו איננה מעידה עליו שזכה במיליון לירה בהגרלה, ואז נאספים אל תחת דגל העניבה הזאת כל הבחורים ההגונים, כמו משה תלם-תחלה-תלם וזיק חיפה ומאיר כי-כ-כמוך, וכולנו משתתפים בצערו של יוסי אלפיים, אף שאין לנו חצי מושג על מה הוא מתאבל.

לתדהמת כולנו מתחיל יוסי אלפיים לדבר. ואז החברים מתחילים להקשיב ברצינות כי יוסי אלפיים פותח את פיו בדרך כלל רק בכדי לפהק, ונוסף לזה רואים אנו כי הוא עטוף בסחבות צבעוניות, וזה באמצע השבוע, כששוק השמלות הוא ירוד למדי, והחברה בדרך כלל לבושים חאקי שקיבלו עם השחרור מהצבא.

יוסי אלפיים יוצר ואקואום בכוס, וכתוצאה מלחץ האויר שבאולם עולה הקפה לתוך פיו. הוא מוריד את הקפה למחסן בעזרת שתי שריקות ושתי גני-חות. ולאחר חמש דקות, של קללות בשבע שפות הוא אומר: „איזה מין חתיכות יש לנו פה?“ אומר הוא: „הזנבני שמלה די רצינית לצאת אתי הערב, והיא הסכימה בכל שלושים ושתיים ש-יניה, ולא באה. או מה דעתכם, הא?“

והחברה משמיעים נהמות סולידאריות, ומשה „יף אומר: „צריך ללמד את הנבל הזה פרק במילוא התי-חייבויות...“

ואז כולם מתחילים לדבר כמו אינטליגנטים, ומתפתח ויכוח, ונשברים

שלושה ספלים, ובאים ולוקחים את שמריה בובה למנן דויד אדום.

ואז מתוך ערימת עתונים מגיח נחמן קילומטר (משקלו קילו, גבהו מטר) ושואל: „מה מעיק לכם על המצפון?“ ואז הוא שומע הרצאה מקיפה משבעה פיות בבת אחת, ועוד פעם מתפתח ויכוח עד שנדמה לי כי המשתרה התערב משום שאנחנו עושים קונגרסציה לכנסת, ואז נחמן מרים אצבע, בשביל שכולם יסתכלו אל ה-תקרה, והוא משתמש בהזדמנות שכולם השתתקו ואומר: „חברים, בשעה קשה זאת יש צורך להעמיד לפני השמלות דוגמה בולטת, אחת ולתמיד, למען תשמענה ותיראנה. בכל חברה הגונה יש תמיד אחד המתנדב לסבול בעד הכלל, והמולדת והעם והאנושות. אני

היש דמיון
בינך ובין
**ג'ניפר
ג'ונס?**
**JENNIFER
JONES**

שאיטנית מעניינת, בעלת עינים כהות, רבות הבעה, אם כן, הרי משחת שמפו נקה הוא השמפו "שלך". הוא הופך את שערותיך לעדינות, ומבריקות כמשי, ונותן מסגרת מתאימה לפניך העדינות. שערות יפות אינן ענין של מקרה—יש לשמור עליהן ע"י טיפול נכון, ואין טיפול טוב יותר לשערותיך מאשר

משחת שמפו

ולשערות יבשות: נקה חלמון שמפו

נארוקומאנים
(המשך מעמוד 5)

בין האנשים הידועים למטפלים בדבר כחולים, רציניים נמצא רופא אחד, ער לה חדש, שהנו מורפיניסט מזה שנים רבות.

זמן קצר אחר בואו לארץ קיבל האדם הזה משרה באחד מבתי החולים הצבאיים ומחלתו התגלתה כאשר עובי די בית החולים הרגישו כי בזמן קצר אצל המלאי של המורפיום, הרופא נתפס בבית שמוש כשהוא מזריק לעצמו את הסם מבצע לרד מכנסיו...

למשטרה ידוע כמו כן על מורפיניסט אחר, אשר בהשפעת הסם הזה הופך כייס. המענין בכל הפרשה כי האדם האומלל הזה מצטיין מאד במלאכת

החוק כמושיע

כל אלה שאינם מסכימים כיום לקיבל טיפול רפואי יכולים להירפא מחר מהמחלה הכרונית האיומה הדוחפת אורח חיים אל תוך זרועות הפשע וההתנוונות, הורסת את בריאותם ומשליכה אותם תהומה.

תיקון טעות

ברשימה "קטע של כביש נתניה" — תל-אביב" בגיליון הקודם נפלה טעות. שם החברה ששללה את קטע הכביש הוא: "חברת דויד סנדלר ובניו".

הוצאת ספרים נ. טכרסקי. חכרה בע"מ

ספרים חדשים

יהושע בריינסקי: בעלי המיניסטר
קומדיה ישראלית בשלוש מערכות
מוצגת על-ידי התיאטרון הסטירי "המטאטא"
המחיר 180 פרוטה 80 עמוד

יח'מח שרונביץ ואידה לובה: שני רעים יצאו לדרך
סיפור הרפתקאות על שני ילדים — איתן הצבר ויעקב העולה — שנשעו ב"טרמפ" לאירופה להציל ילדה עבריה ממנור נוצרי. מנוקד. מצויר בידי מירה לובה
המחיר 950 פרוטה 220 עמוד

מהדורה שניה של

עלילות פלמ"ח מאת פלמ"חאי
תולדות הפלמ"ח מימי וינגייט ועד התמוגותו בצבא-ההגנה לישראל, תיאור מבצעיו, אנשיו וההחי המיוחד לו.
המחיר 900 פרוטה 267 עמוד

ההפצה הראשית: סוכנות י. ברונפמן, רחוב צילנב 2, תל-אביב

תל-אביב. אולם "אהל" יום חמישי 25.5.50 בשעה 8.30 בערב ירושלים, אולם י. מ. ק. א. במוצ"ש 27.5.50 בשעה 9 בערב

פרנסוס

הפסנתרנית לולה גרנטמן

בתכנית: בך, — ברמס — שופין — דביוס — סטרבינסקי כרטיסים אצל: "הנרתיק" נחל-בנימין 1; הכרטיס אלבני 31; "מנדלי" בן-יהודה 52; "כנף" יפו בוסטרוס 9, ובקיסר הערב. חנות כהנא מול קולנוע "ציון".

המטאטא

בעלי המיניסטר

מוצ"ש 20.5 ב" 8.30 תל-אביב יום א' 21.5 חיפה באולם "אורה", 8.30 נשף עם כל חברי המטאטא

תיאטרון קאמרי

יום ה' 18.5 "הצל" במוגרבי תל-אביב יום ה' 18.5 "מאז גן עדן", פ"ת מוצ"ש 20.5 "מאז גן עדן", ת"א יום ב' 22.5 "מאז גן עדן", ת"א יום ג' 23.5 "הצל", מוגרבי ת"א

תכנית בתי הקולנוע החל ממוצ"ש 20.5.50

מגדלור	אוריון	ארמון, חיפה
שבוע רביעי גיאן דארק	קובלנקה בהשתתפות המפרי בוגרט ואינגריד ברגמן	אבוט וקוסטלו במקסיקו
אופיר	אסתר	אורה, חיפה
שבוע שני חדות העלומים עם: ג'ין פאול, כרמן מירנדה	שבוע שלישי משפחת ברקלי מברודווי	בדרכו של מנצח

כתובת המערכת והנהלה: תל-אביב, רחוב לילינבלום 12, טל' 4414, תד. 250 / האחראי: מידד שיף / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושלום כהן / דפוס מ. שהם, תל-אביב, רחוב סין 6, טל' 2239 / גלופות: צינקר גרפיה "ארץ-ישראלית" בע"מ / ההפצה: דוד טופל ובניו.

אנגליט

מהר ובאופן יסודי

במית הספר לשפות "קלימה" רחוב בן-יהודה, מס' 74, תל-אביב

בהדרכת מורים מדופלמים מאנגליה

ביום ג' 16.5 נפתחו כתות בקר כדלהלן:
למתחילים משעה 11 עד 12 לפנה"צ (3 פעמים בשבוע)
למתקדמים משעה 10 עד 11 לפנה"צ (3 פעמים בשבוע)
פרטים והרשמה: (לכתות הללו וכן לקורסים בעברית ואנגלית המתקיימים בשעות הערב)
משעה 5 עד 8 בערב.

הבימה

ביום ה' 18.5 "העירייה שלנו" הצגה לפועלים, תל-אביב (הכוכבי)

ביום ה' 18.5 "אולתל" (הכוכבי מונציה) חיפה ב"ר בערב ב"ארמון" במוצ"ש 20.5 "הגולם" תל-אביב

ביום ב' 22.5 (מוצאי חג השבועות) — "אולתל" (הכוכבי מונציה) תל-אביב לילדים למטה מגיל בית הספר הכניסה אסורה בהחלט

התחלת ההצגות הרגילות ב" 8.30 בערב

א ה ל

תיאטרון פועלי ישראל

ת ע ד ו ד י ס ק א פ ן

קומדיה מאת מוליר

יום חמישי 18.5 רמתיים מוצאי-שבת 20.5 מטעם המחלקה לתרבות ולנוער תל-אביב יום שני (מוצאי-שבועות) 22.5 תל-אביב

יום רביעי 24.5 רחובות יום חמישי 25.5 ב"ר "ציון", ירושלים התחלת ההצגות הרגילות ב" 8.30 בערב

פנים חדשות - מעשיה ישנה

מדי פעם שולחים לנו סוכני הפרסומות של חברות הסרטים תמונות כזו שאנו מדפיסים פה. הטכסט המלווה תמונה זאת (בדרך כלל אין אנו מעתיקים אותה) אומר, במקרה זה, כדברים האלה:

"שמה המלא הוא לולי באנינג, אחת התוספות החדשות והמתקנות לרשימת

העלמה באנינג היש לה עתיד?

השחקנים של הוליווד וחברת יוניברסל אינטרנשנאל. חפשו אותה בין הרשתות, ב"הייתי גנבת", סרט בלשי בהשתתפות סקוט ברידי ומונה פרימאן.

מה קורה לנחמדות אלה אחר שכבר ניתן להן סוף סוף התפקיד הקטן בסרט הקטן?

לעתים רחוקות וזכות הן לתפקיד חשוב יותר בסרט קטן אחר או, אם שחקן להן המזל, בסרט קצת יותר גדול.

לעתים קרובות יותר מחפשים אנו אותן לשוא בסרטים אחרים (אם מחפשים אותן בכלל). הן נעלמות מעל האופק, נישאות בצנעה ומביאות לעולם — בצניעות — ולדות.

אך לעתים רחוקות מאד, מאד מאד, הן מתאשות מן החיים ונתפשות לשימוש בסמים משכרים או נהפכות לגנבות ואז מתחיל גורלן לעניין את יצרני הסרטים, והן מופיעות שוב על הבד, אלא שהפעם משחקות אותן צעירות אחרות, כמו למשל בסרט ששמו "הייתי גנבת".

האיש מאחורי המצלמה

לאחר עשרים וחמש שנה של עבודה כמעט בלתי פוסקת בכל האולפנים ההוליוודיים החשובים הגיע ויליאם ווילר, הבמאי ממוצא צרפתי, למרומי הצמרת. הוא נחשב עתה לגדול הבמאים האמריקאים, והוא אחת מן הבמאים המעטים היכולים לכתוב דורכס שלהם ולעשות ככל העולה על רוחם; אף

התקפים שביצורים לא יעזו לעמוד בדרכו.

לצערו זוכה האמן בעמדה כזאת ולחופש כזה לרוב רק לאחר שכיילה את שנות חייו היפות ביותר. זהו, אגב, שם סרטו האחרון של וילר שראינו בארץ: "שנות חיינו היפות ביותר", סרט שזכה בכמה פרסי אוסקר.

וילר הוא מומחה מועד לחטיפת אוסקארים. אוליכיה דה האבילאנדי, הופיעה בסרט האחרון, שנראה כאן בקרוב, "היורש" וזכתה באוסקאר לשנת 1949, כשחקנית הטובה ביותר.

וילר, שביים בין השאר את "דוד סורת", "איזבל", "אנקת גביהים", "שועלים קטנים", "ג'ימיני ג'ורג' וקרא", "הבמאי שלא הוציא מתחת ידיו סרט רע או לא מוצלח אחד", והוא בייס כמה סרטים, החל מסרטי המערב הפורע בשנות ה'עשרים.

אם כי במימרה זו יש לראות יותר את נטייתם הבלתי פשרנית של האמריקאים להכללות (מפוצצות) מאשר את צרופה, אין ספק שתורומתו של וילר לסרט הריאליסטי וביחוד לתורת ה"משחק הקולנועי" היא רבה.

וילר מקדיש שנה שלמה לכל סרט שהוא מיצר עכשו. הוא בורר לעצמו את הטובים שבשחקנים (ב"היורש" ש"ת", מלבד אוליכיה דה האבילאנדי משתתפים גם סירי ראלף ריצ'ארדסון, מונטגומרי קליפט ומרים הופקינס) ו"עורך אתם חזרות ימים רבים מבלי להפעיל כלל את המצלמה. רק לאחר שנחה דעתו כי כל שחקן שולט בתפקידו מתחיל הוא בתצלומים.

כשסיים את "היורש" הצביע וילר על קופסות הפח שהכילו את הסרט הגמור ואמר: "כאן טמונה שנה מחיי. אני מקוה שלא בזכותה לשווא."

סרטו הבא של וילר — לאחר טיול באירופה: "האחות קארי", לפי הרומאן של תיאודור דרייזר, המפורסם שבספרי הקלאסיקה האמריקאית.

מלפפונים ירוקים ומודלים

וכיון שאנו עומדים בפרשת תגליות חדשות בעולם הסרט, הרי הידיעות המשמחות הבאות, כפי שנמסרו לנו מאת המקורות האופטימיים ביותר בהוליווד, — סוכנויות הפרסומות של האולפנים עצמם:

מסרו — הבמאי ג'ורג' צוקור נתן את ההזדמנות הראשונה בפניו ה"מצלמה לכמה צעירים מוכשרים בסרטו החדש "צלע אדם". בראש וראשו נה — ג'ורג' הולדיי, בלונדית חמודה שעלתה לגדולה בן-לילה עקב כיצוד "רק את מול נולדה" על במת ניו-יורק. לאחר שהופיעה במחזה הנ"ל מספר שנים ערב ערב, נאותה לעבור להוליווד ולהשתתף בסרט זה לצדם של ספנסר טריסי וקטרין הפבורן. (הערת העורך: ג'ורג' הולדיי היא כשרון אמיתי ואת תפקידה ב"צלע אדם", תפקיד רגיל בתכלית, העלתה לדרגה משחקית וקומית גבוהה.)

מלפפון ירוק אחר בסרט זה הוא טום יואל (לא על שם הנביא — ה"ו" שרוקה), זה, כפי שדורשים מאתנו ל"האמין", כשרון בלתי מצוי. אלא שעתה מצוי הוא. יום יום, על במת התצלומים של חברת מסרו, בהתאם לחוזה שחתם עם חברה זו.

אחרים ש"צלע אדם" בש"בילם סלע קפיצה לשלבים גבוהים יותר בסולם ההצלחה הם: — אחת בשם פאולה ריימונד ושני שחקנים טריים (זהו עדות מכלי ראשון) שהיגרו לקליפורניה מן הבמה הניו-יורקית, ג'ון הייגן (ה"ו" שוב שרוקה) ודוד ווין (בסאו כרצונצם). חיון זכה להצלחה מוצדקת במשחקו במחזה "מיסטר רוכס" —

פאראמאונט — פה מנבאים גדולות לנערה בשם ננסי אולסון. ננסי היתה מתלמדת באחת המכללות כשגילתה ושיתפה בשני סרטים חשובים. כוכב דורך אחר באותו אולפן הוא בחור בשם ליל בטגר. חרף גילו הצעיר ב"השוואה לגילה של ברברה סטנזיק אין הוא מהסס למרר את חייה של השחקנית החתיקה בסרט "השקר". זוהי האמת.

פוקס — המאה העשרים — עובדים על שלוש נערות צעירות, כולן — כך נשבעים לנו — יהפיות שמי מיות. את הראשונה — פטרישה נוקס — ראו בהצגת גימנסיה מחקה ככשרון רב את השחקנית ג'ון הייבר. לשכנע כג'ון הייבר יש צורך בפנים בובתיים חסרי הבעה. פטרישה חיקתה את ג'ון בהצלחה יוצאת מגדר הרגיל. התוצאה: תפקיד לצדה של ג'ון עצמה בסרט קרוב. פי אוקונור הוא שם הנערה השניה; היא היתה מודל ומקוה עתה להיות שחקנית. אולם התגלית הנפלאה ביותר היא השלישית, והיא לא אחרת מאשר וורה מיילס. מה, לא שמעתם על ורה? הלא היא זכתה במקום השלישי בהתחרות על תואר "מיס אמריקה". באולפן מנבאים לה גדולות, כי היא לא רק יפה אלא גם בעלת שכל וכשרון.

זוהי, כמובן, רק רשימה מקוצרת של פנים חדשות. מדורנו יביא לכם, כמובן, את הידיעות המעניינות האחרונות בשטח זה מיד לאחר שתגיעה אלינו.

לפי בקשה מיוחדת...

עלינו להודות כי לא חביבות עלינו ביותר תמונותיהם של שחקנים בחייהם הפרטיים. לרוב אלה הם חיים משעממים עד מות (יוצאת מן הכלל היא, כמובן, ריטה הייזר, אבל תמונות מחייה הפרטיים אינן לפרסום).

ועל כן לא הרבינו להביא במדור זה את התמונות הידועות כל כך, והמבוימות כל כך, המראות שחקן פלוני סועד ארוחת בוקר בחברת השחקנית אשתו, או שחקן פלמוני מושיט גזר סוכר לכלבו.

לעתים אירע שבזמן שחלף בין צילום התמונה ופרסומה חלו אלו שינויים בחיים הפרטיים של הזוג המאושר. והיינו עלולים להמצא במצב לא נעים ביותר.

אולם הגיעונו בקשות מיוחדות מ"מספר קוראים הרוצים דוקא שנדפסו תמונות של כוכבים בביתם הפרטי. וכיון שמשאלת הקורא — כבודו, נסו גונו מעמדתנו הבלתי פשרנית.

כמובן שרצינו לבחור, בשחקן שלא זוהם עוד בבוב הרכילות והחטא, ביצור טהור שחיו הפרטיים הם ללא רבב וכתם. הבחירה לא היתה קלה; מועמדים רבים פסלנו עד אשר מצאנו אחד מתאים. (ראה התמונה)

כאן הוא נראה עומד להרים את שפופרת הטלפון בעת שכתב "העולם הזה" בהוליווד מצלצל אליו כדי לבקש קשות לצלם את הכוכב בפונה הזאת.

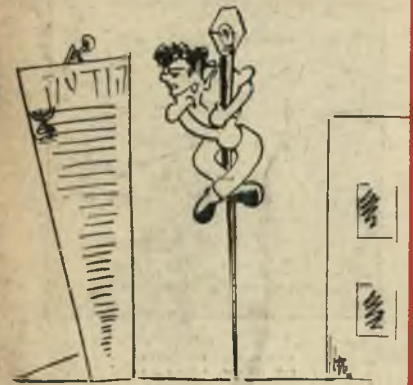
הזו, כאן ראפי הרהור, התעמקות...

ווילר ואוליכיה דה האבילאנדי...הסבר, הקשה...

העולם כזה צוחק

סמבו

ידיעה משמחת לאם
האב מספר לבנו, בן ארבע, כי נולד
זה לו אחות. קפץ הילד ורץ החוצה.
עצר בו האב, ושאל: "לאן אתה רץ?"
"לספר לאמא", ענה הבן.
אמנון צביאלי, כפר ברנדייס

בין עשירים
אדם שהתעשר בין לילה, מספר למ-
כרו על החוויה המפוארת ההולכת וגב-
נת למענו. "...ונוסף על כל אלה ביקשתי
מהמהנדס שיבנה בגן שלש בריכות
שחיה: אחת עם מים קרים, בשניה -
מים פושרים, ואילו השלישית תעמוד
ריקה."
"השתים - מילא", אומר מכרו
- "אך השלישית, זו הריקה, לשם
מה?"
"בשביל כל אלה מבין אורחי שאינם
יודעים לשחות".

התאמה
אדם עומד על שפת הנהר וחתך
במים. עוברת דקה ועוד דקה. "הנה,
יש!" צועק האיש ומוציא את החכה
ועליה דג שמן וגדול. מאוכזב מסיר
האיש את הדג ומשליכו המימה. ושוב
עוברות כמה דקות והאיש הוא בר
מזל: הפעם גדול הדג ושמן מקודמו.
אך שוב מסירו הדיג ומשליכו אל
הנהר. לבסוף הוא מוציא את החכה
והפעם - דגון קטן. "מצוין" - אומר
האיש, מוריד את הדג, אורז את חפציו
ופונה ללב.
עובר אורח שהסתכל בו כל הזמן
וראה את אשר עשה, לא יכל עוד לעמוד
בפני סקרנותו. "סלח לי, אדוני, אך
אולי תסביר לי משום מה עשית כן?"
"פשוט מאד, מכיון שהמחבת שלי,
קטרו עשרה סנטימטרים בלבד".

תמונה ריאליסטית
אגרוף שפרנסתו לא היתה מצויה
הציע את עצמו כמודל לצייר, שאל
הצייר: "איך לצייר אותך, במאונך או
במאונך?"

גם שם
מיסיונר שנקלע בין אוכלי אדם
ראה אחד מהם לוטש בו עינים.
"מדוע אתה מסתכל בי כך?" שאל
המיסיונר.
"אני המפקח על המזונות", ענה
הפרא.

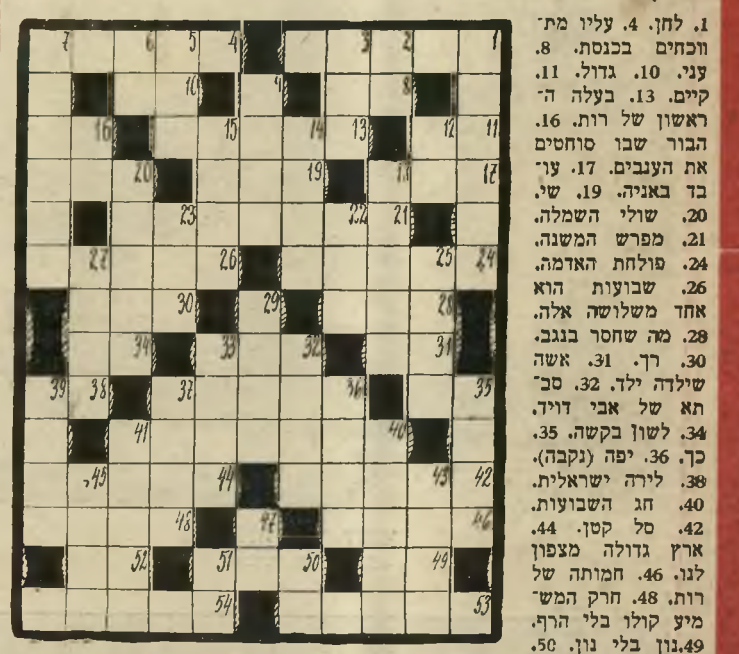
ז'רגון מקצועי
קצב הביא את בנו אל רופא לבדיקה.
אמר הרופא כי משקלו של הילד ירוד.
שאל הקצב: "משקלו? עם עצמות
או בלי עצמות?"
אבי דגל, פתח תקוה

צער בעלי חיים
"אשתי סובלת יסורים נוראים."
"מסכנה מה לה?"
"יש לה דלקת בגרון, והיא איננה
יכולה לדבר על זה."
בפרט של לירה אחת זוכה בעל הבדיחה
הנדפסת ראשונה במדור זה. בדיחות
אנא לשלוח למערכת "העולם הזה". על
המעטפה יש לציין: "עומד זה הקטן".

"עוד מעט תוכל לזוז - כבר השגתי רשיון לקניית מלט!"

תשבץ מס' 18 מאונך:

1. לחן. 4. עליו מת-
והחים בכנסת. 8.
עני. 10. גדול. 11.
קיים. 13. בעלה ה-
ראשון של רות. 16.
הבור שבו סוחטים
את הענבים. 17. עור
בד באניה. 19. שי.
20. שולי השמלה.
21. מפרש המשנה.
24. פולחת האדמה.
26. שבועות הוא
אחד משלושה אלה.
28. מה שחסר בנגב.
30. רץ. 31. אשה
שילדה ילד. 32. סב
תא של אבי דויד.
34. לשון בקשה. 35.
כך. 36. יפה (נקבה).
38. לירה ישראלית.
40. חג השבועות.
42. סל קטן. 44.
ארץ גדולה מצפון
לנו. 46. חמותה של
רות. 48. חרק המשי.
מיע קולו בלי הרף.
49. גון בלי גון. 50.
בעלה השני של רות. 52. היה טוב.
53. המקומות הגבוהים בארץ. 54.
בקורב.

פתרון תשבץ מספר 17

1 - סתם; 4 - מלכות; 8 - מסע; ענק.
11 - דברה; 12 - חיי; 13 - שבלת; 14 - נץ; 15 - תמונה; 16 - רע;
18 - עד; 19 - ערם; 20 - שי; 22 - קמה; 24 - גן; 25 - יש;
27 - חמס; 29 - לו; 30 - בליסט; 34 - קנטרס; 35 - יגואר; 36 - רה;
37 - אקוריון; 40 - בן; 41 - ותק; 43 - הי; 44 - רן; 45 -
46 - עש; 47 - טבח; 49 - סם; 50 - עש; 51 - רמיזה; 52 - כח;
54 - כריך; 55 - ישי; 56 - פרוש; 58 - חכם; 59 - גנות; 60 - ענק.
ב מאונך:
1 - סד; 2 - תבן; 3 - מרצעה; 5 - לחמעי; 6 - כיור; 7 - דינמיט;
8 - מבריה; 9 - סלע; 10 - עת; 17 - עקלקלות; 21 - אספרנטו;
23 - מינית; 24 - גלסקה; 26 - שריון; 28 - משאבה; 30 - ברא;
31 - סבר; 32 - הגנ; 38 - ויטמין; 39 - ירח זיו; 42 - קדשים; 48 -
בישן; 50 - ערך; 53 - גון; 54 - כח; 57 - שק.